

NAUJIENOS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Washington, DC 20547 Chicago, Ill. — Trečiadienis, — Wednesday, August 10, 1977

VOL. LXII

Price 15c

Nr. 187

SOVIETŲ PRAMONĖ AMERIKOS NEPASIVYS

SOMALIJS IR ETIOPIJOS ATSTOVAI NEPAJĖGĖ SUSITARTI

Vietoj pasitarimų karo veiksmams baigti, jie pradėjo vienas kitą kólioti dėl Ogadeno

LIBREVILLE, Gabonas. Čia prieš tris dienas suvažiavo Afrikos valstybių atstovai patyrinėti sąlygas Somalijos ir Etiopijos karo veiksmams baigti. Suvažiavusieji 8 valstybių diplomatai nutarę pakviesti į Libreville abiejų valstybių atsakingus atstovus ir paprašyti, kad jie patys susitartų dėl priemonių karo veiksmams baigti.

Į Libreville atvyko Somalijos ir Etiopijos įgalioti atstovai, savo patarėjų lydimi, bet vietoj pasitarimų karo veiksmams baigti, jie pradėjo vienas kitą labai afrikiškai kóliotis. Suvažiavusieji įsitikino, kad pačios kariaujančios pusės nesitaikys.

Somalijos atstovas išėjo iš pasitarimo

Kalba prasidėjo nuo Ogadeno provincijos, kurioje dabartiniu metu yra didokas Somalijos karių skaičius. Ogadeno atstovas pasitarė, kad somalečiai nesilaiko parasčiausių karo taisyklių ir be jokio pagrindo veržiasi į Etiopijai priklausiančias Ogadeno provincijas.

Somalijos atstovas tuojau atsikirtė. Abiejų pusių atstovai jau nelaukė eilės kalbėti, bet pradėjo kóliotis. Pagaliau Somalijos atstovas pareiškė, kad jis čia neatvyko klausyti kóliojimų. Jis apsisuko ir išėjo iš konferencijos.

Atrodo, kad didokas etiopičių karininkų skaičius perbėgo pas somalečius. Dabartinis Etiopijos diktatorius Mangistu išžudė didoką skaičių Eriopijos karininkų.

Pietų Korėja turi Amerikos ginklą

WASHINGTON, D. C. — Kongreso karo komiteto atstovai Tomas Downey ir Bob Carr, patikrinę visus turinmus davinis, priėjo išvados, kad Pietų Korėjos vyriausybė gavo veik dvgubai tiek ginklų, kiek yra gavusi šiaurės Korėjos vyriausybė.

Šie du atstovai yra įsitikinę, kad prezidentas Carter, nutardamas išaukti Amerikos pėstininkus iš Pietų Korėjos, gerai padarė. Jėdu yra įsitikinę, kad Pietų Korėjos vyriausybė, jeigu gyven tojai nori gintis, gali labai lengvai pastoti kelią šiaurės Korėjos komunistams.

Egiptas pirkė JAV karo lėktuvus

WASHINGTON, D. C. — Prezidentas Carter leido egiptiečiams nusipirkti Amerikos keliolika naujų Amerikos karo lėktuvų valstybės apsaugos reikalui. Prezidentas Carter neno rėjo parduoti egiptiečiams mo-

Šiltas, drėgnas
Tekla — 5:40; leidžiasi — 8:03

Pirmadienio rytą Čikaga plaukė

CHICAGO. — Nors po sauso saulėto liepos mėnesio rugpjūtis nuo pat pirmos dienos pradėjo kasdien pakrapyti šiltu tro-pikiniu lietumi būtinai su perkūno palyda ir per pirmąją savaitę rugpjūčio kvota buvo išpildyta, bet tokio be pertraukos žaibavimo, perkūno trankymo si ir tokios liūtės pačiame mieste seniai kam bebūvo tekę stebėti. Ta tropikana truko 2 valandas ir keltis laikui atėjus, viskas nušiuvo, tik audra per tą laiką Čikagoje išpylė iki beveik pustručio nykščio (inčio) vandens, daugybės patelių ir viaduktu patvinusių ir visokius "trubelius" Dan Ryan ir Steven-son greitkeliuose bei Lake Shore Drive. Maywood priemiestyje Perkūnas spyrė į vieną namą, jį uždegė, padarydamas apie \$200000 nuostolių.

Bhutto turi šalininkų

ISLAMABAD, Pakistanas. — Policija lazdom ir asarinėmis dujomis pirmadienį išblaškė būvusio ministerių pirmininko Zulfi kar Ali Bhutto šalininkus apie 10,000 minia, kuri nepaisant karo stovio buvo susirinkusi prie aerodromo pasitikti iš Multano grįžtantį Bhutto, tačiau policija nuginiojo juos nuo tiltų ir iš gatvių, vedančių į aerodromą. Bhutto kandidatuoja dalyvauti rinkimuose, kuriuos dar šiemet paskelbė laikinoji kariška valdžia.

JAV tarp dviejų Kinijų

WASHINGTON. — Nauja studija parodė, kad daugumas amerikiečių nori pilnų diplomatinių santykių su Kinija, bet tik nepakenkiant Tautinei Kinijai, Taivanui. Neseniai pravesta anketa parodė kad tokio nusistatymo yra 62 nuošimčiai amerikiečių; 47% prieš 28% atmeta rau donosios Kinijos šalininkų suilymą už glaudesnius santykius su Pekinu nutraukti santykius su Taivanu.

dernių lėktuvų, kad jie nebūtų panaudoti karo veiksmams. Egiptas gaus dvylika lėktuvų, renkančių žinias ir vaizdus pačioje pafrontėje arba pasienyje. Šie lėktuvai skrenda be lakūno, bet jie labai tinka prieš žvalgybos tikslams. Prezidentas prašo kongresą laisti jam parduoti Egiptui dvylika tokių lėktuvų. Egiptiečiai mokės už vadinamus tranus doleriais.

Rusai stato naują narlaivį

WASHINGTON, D. C. — Iš Anglijos ateinančios žinios sako, kad sovietų šiaurėje rusai stato naujos rūšies narlaivį raketoms leisti. Sovietų valdžia niekur neskelbė apie "Tifūno" rūšies narlaivį, bet britai patyrė, kad toks narlaivis jau baigiamas statyti ir leidžiamas į vandeni. Naujas sovietų narlaivis galės nuplaukti 4,500 mylių ir paleisti galinga raketą ir svarbesnius prieš taikinius.

Šias britų žurnalo paskelbtas žinias patvirtino ir nepriklausomi Amerikos informacijos šaltiniai. "Tifūno" klasės narlaivis galės paleisti raketą, kurios vienu ir tuo pačiu šūviu galės išsiskoti ir pataikyti į kelis taikinius.

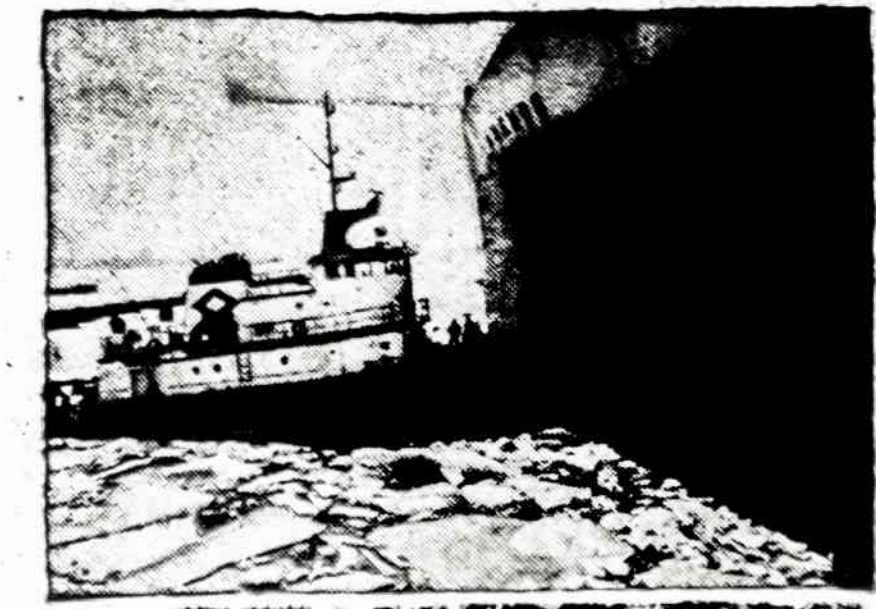
JAV nepamiršo žmogaus teisių

BUENOS AIRES. — Patricia Derian, U. S. Valstybės departamento žmogaus teisių koordinatore, baigdama savo kelionę į keturias Lotynų Amerikos valstybes, atvykusi į Buenos Aires, tuo klausimu turėjo pasikalbėti su Argentinos valdininkais. Būvo diskutuota, dėl kokių priežasčių JAV šalis išbraukė Argentiną iš karinės paramos progra-mos, pagal kurią buvo treniruojami Argentinos karininkai ir dėl ko atsiskaitė parduoti ginklą Argentinai. Koordinatorė aiškino, kad JAV parama nutraukta tokioms šalims, kuriose sisteminiai pažeidžiamos žmogaus teisės.

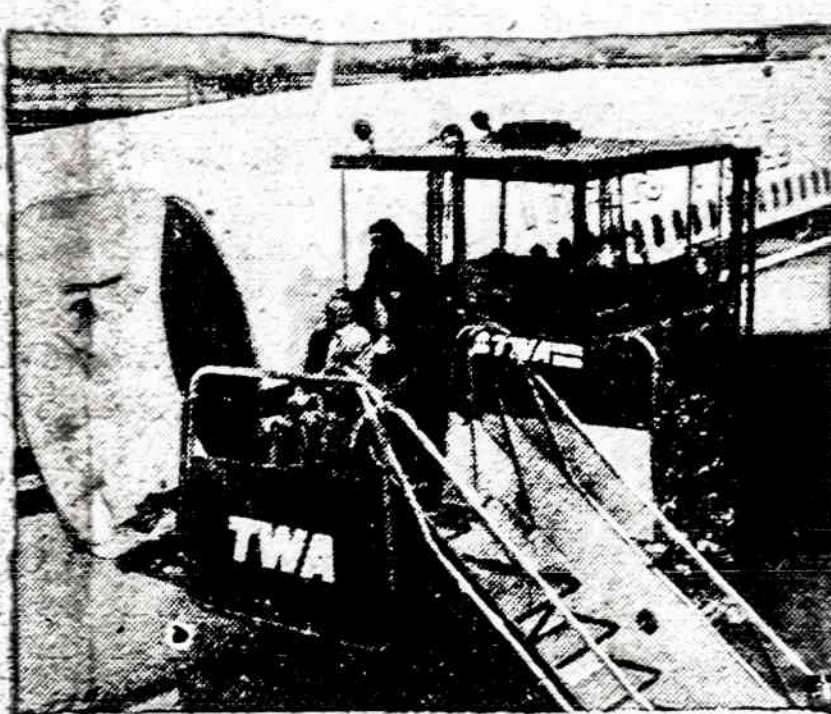
Žudikas piove niekas negelbėjo

NEW YORKAS. — Policijos pareigūnai daugiau kaip tu-zinui žmonių esant požemio traukiniu Lincoln Center stotyje laiptais žemyn atsivijęs kilykiančią moterį užpuolėjas ant platformos 10 kartų didelius peilius subadė moterį per krūtines nugarą ir ranką ir leidosi bėgti. Policijos nuomone, žudikas atsekė ją apilėšimo tikslu. Nužudytoji Ceaudia Curfman Castellano sukrito prie pat kasos praėjimo. Kaikas pamatė bėgantį vijosi, bet nepavijo.

Mrs Castellanos nužudymas įvyko kai tik Transito Administracija paskelbė, kad požemio traukiniuose didieji nusikaltimai šiemet sumažėjo 16 nuošimčių.

Mums jau visiems įgrišo pati karščiausiaji vasara, kankinanti žmones dieną ir naktį. Nežmirškime, kai praelyti metų žiema buvo šalta, šalta žiema dažniausiai pasėka karšta vasara. Paveiksle matome laivą Baltimorės vandenynė. Oras buvo toks šaltas, kad degalus milžiniui palejo, atvežti tikrai specialios ledams lauzyti uosto laivai

TWA lėktuvai paruošė specialų keltuvą negalintiems lipni kelti į lėktuvą. Paveiksle matome, kaip toks vyras buvo iškeltas prie lėktuvo durų. Jis užėjo ant keltuvo, buvo iškeltas prie durų, o vėliau pats žingsniavo į lėktuvą.

PALESTINIEČIAI RENGIA SIŪLYTI IZRAELIUI TAIKŲ SUGYVENIMĄ

Prezidentas mano, kad priešai galės susėsti ir aptarti taikaus gyvenimo galimybes

TAIF, SAUDI Arabija. — Arabų vadai tvirtina, kad palestiniečiai yra pasiruošę paskelbti taikaus sugyvenimo su Izraeliu principus. Sekretorius Vance, patyręs iš įtakingų arabų tokią galimybę, dar su didesniu entuziazmu tęsia savo misiją.

Jis yra įsitikinęs, kad Artimuose Rytuose taika bus galima. Didžiausia kliūtis buvo palestiniečių paskelbtas principas, kad Izraelis privalo būti išnaikintas. Jie naudojo visas priemones Izraeliui naikinti, bet dabar priėjo įsitikinimo, jog tai labai sunkus užsimojimas. Izraelis kelias atvejais rėžė palestiniečiams labai skaudžius smūgius.

Prezidentas Carter gerai nusiteikęs

Prezidentas Jimmy Carter, patyręs iš sekretoriaus tokia galimybę, apsidžiaugė ir pareiškė laikraštiniams, suvažiavusiems į Georgia, Plains miestelį, kur prezidentas dabar atostogauja, kad taika Artimuose Rytuose bus galima.

Prezidentui atrodo, kad netoli moje ateitys palestiniečių ir Izraelio atstovai galės susėsti prie to paties stalo ir svarstyti kylančias problemas.

Egipto prezidentas Sadat patarė užsienio ministeriams susirinkti be palestiniečių ir sustatyti Artimųjų Rytų taikos sąlygas, o dabar patys palestiniečiai pranešė arabams apie norą taikiai su Izraeliu sugyventi.

Sovietai ieško priekabės isikisti Pietų Afrikoje

MASKVA. — Sovietų Sąjunga pirmadienį paskelbė, kad Pietų Afrika yra atominės bombos pasigaminimo išvakarėse ir pašaukė, kad "visos valstybės griebtųsi skubių ir efektingų priemonių" iki to prileisti. Sovietų žinių agentūras. Tass pasiekė esanti "autorizuota ta žinia paskelbti. Bomba esanti jau baigiama pagaminti ir jau iškoma vieta, kur padaryti bandymai sprogdinima.

Tasso pranešime sakoma: "Sovietų Sąjunga yra pasiryžusi iš savo pusės, kartu su kitomis valstybėmis, prisidėti visi iš savo pusės, kartu su kitomis Afrikos atominį arsenalą, tik nepasakytą kaip ji galvoja tai padaryti.

Kas žinotina apie tornado

ST. Pau, Minn. — Tornadai kiekvienais metais užgriebia naujas sritis, kariu anksčiau niekad nesiekdavo, skelbia Minnesotos Greitoji Pagalba tarnyba. Dauriau apie tornadus žinoti gali daugiau gyvybių išgelbėti. Tarnyba patelkia keletą sekančių patarimų bei nurodymų:

◆ Tornadai dažniausiai pasirodo pavakariais tarp 3 ir 7 val.

◆ Tokios audros paprastai slenka iš pietvakarių į šiaurės rytus. Toradai susijungę su ura ganais plaukia iš rytų pasės.

◆ Tornado takas vidutiniškai būna nuo 300 iki 400 jardų platumo Yra pasitaikusių ir mylios ar daugiau platumo.

◆ Straubliai — sūkuriai bėgs vidutiniškai 25 iki 40 mylių per valandą.

◆ Tornado nešantis debesis yra tamsus ir sunkus žemyn nudri busiais speniais. (UPI).

JAV KASMET UŽAUGS 7.5%, O RUSIJA TIKTAI 4%, EINA TIKTAI PRIE 3%

Sovietų Sąjungoj netrukus stigs degalų, planuotojai turės mažinti karo išlaidas

WASHINGTON, D. C. — Kiekvienas sovietinio ekonominio gyvenimo stebėtojas aiškiai mato, kad Sovietų Sąjungos ūkis neauga reikalingu spartumu, praneša Amerikos centralinės žinių rinkimo įstaigos. Amerikos turtai ir patarnavimai šiais metais padidės 7.5%, tuo tarpu Sovietų Sąjungos gaminami turtai ir teikiama patarnavimai padidės tik 4%. Specialistai apskaičiuoja, kad sekančią dešimtmetį Sovietų Sąjungos augimas siektų 3%, o kaikurie pranašauja, kad gali ir to skaičiaus nesiekti.

Tėvų žudikai gavo po 200 metų kalėti

CHICAGO. — Patricia Colombo ir jos meilužis Frank De Luca Kriminalliniame teisme pirmadienį nuteisti abudu lygiai po 260 iki 300 metų kalėjimo už Patricijos tėvų ir pauglio broliuko nužudymą ir dar po 20 iki 50 metų už iškojimą nusamdyti žudiką.

Kas iš to išpūdingo metų skaičiaus, kad 11 metų ir 2 mėnesius pasėdėję jėdu turės teise prašyti parolės. Ji dabar yra 21, jis 39 metų amžiaus. Teismas truko 33 dienas. Savo namuose 55 Brantwood Av., Elk Grove Village, tėvas Frank-Colombo 43, buvo nušautas 4 šūviais ir staline lempa kruvinai sumuštas; motiną Ma-bos pasigaminimo išvakarėse ir perplautą, o 13 metų broliukas Michael vienu šūviu persautas ir 97 kartus subadytas peiliu. Nustatyta, kad jis mėgdavo pasitytioti iš sesers meilužio ir už tai Patricia buvo labai ant jo įsiutusi.

Sekretorius rengiasi skristi į Izraelį

Sekretorius Vance, išsikalbėjęs su Saudi Arabijos karaliu ir užsienio reikalų ministru, antradienį rengiasi išskristi į Izraelį kad galėtų informuoti Izraelio premjerą ir užsienio ministrą apie Artimųjų Rytų taikos galimybes.

Išsikalbėjęs su Izraelio vadais, sekretorius buvo pasiryžęs dar kartą aplankyti kelias valstybes, bet dabar gal ta pakartotina kelionė nebus reikalinga.

Jis gali sustoti Kaire ir pasikeisti nuomonėmis su Egipti prezidentu Sadatu, o vėliau nori dar sustoti Londone.

Nelegalūs meksikonai

MEXICO CITY. — U. S. ambasadorius Jungtinėms Tautoms Andrew Young atvykęs į Meksiką pasakė, kad reikalinga su Meksika pastovūs santykiai norint išspręsti klausimą nelegalių svetimsalių JAV-bėse, kai daugiausiai tie yra meksikiečiai. Vienu Kongreso aktu tos problemos nebūsią galima išspręsti, tačiau Prezidento Carterio praėjusią savaitę Kongresui atsiųstas planas esąs "didelis žingsnis šiai problemai išspręsti". Meksikos prezidentas Jose Lopez Portillo atsakė, kad "Meksika nebus tikrai patenkinta, kol nepradės Jungtinės Valstybės eksportuoti prekes, o ne žmones".

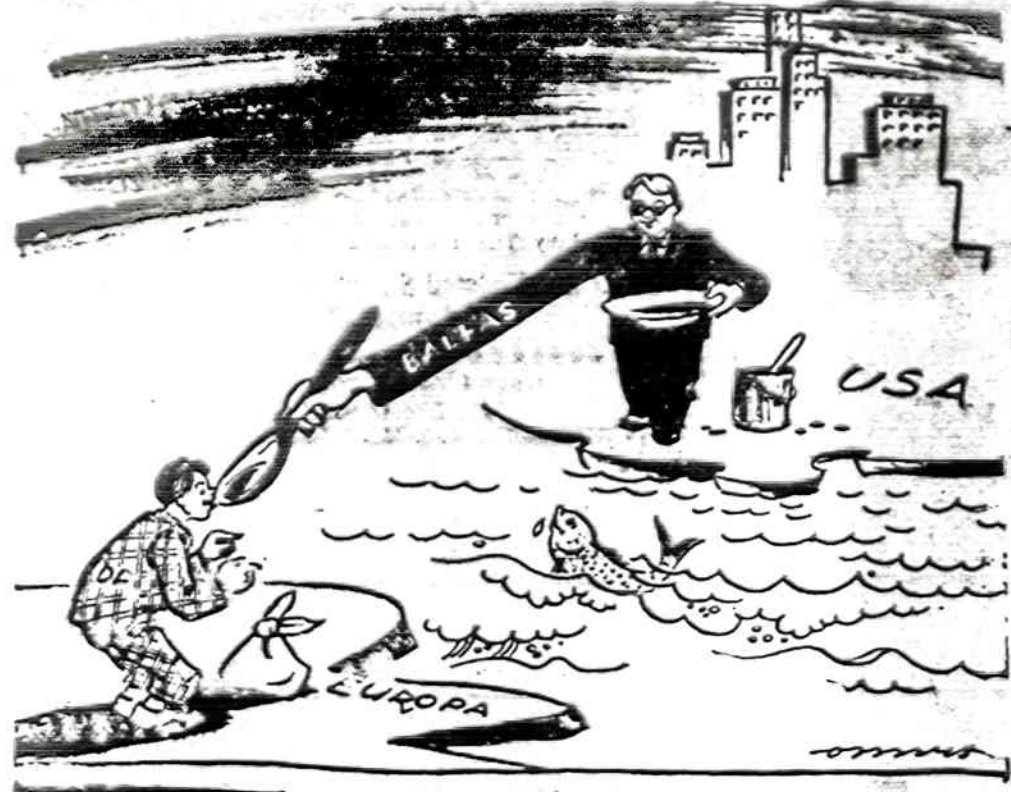
Sovietų gamyba turės sumažėti, nes sovietai neturės pakankamo degalų kiekio. Sovietų degalų rezervai labai riboti, o naujų versmių jie nesitiki paruošti. Brežnevas įtikinėjo Amerikos pramonininkus investuoti didesnes sumas pinigų degalams pasiekti, bet iki šio meto amerikiečiai nenorėjo investuoti tokiu dideliu sumų degalams pasiekti ir juos plukdyti į uostus ar artimiausius pramonės centrus. Brežnevas buvo atsivežęs planus apie didelius kiekius ne tik degalų, bet ir degamų dujų, siūlė įvairiausias sąlygas bet amerikiečiai pinigų investuoti bijojo.

Sumažėjus degalų kiekiui, sumažės ir pramonė. Sumažėjus degalams, sovietų valdžia priva-lės nutarti, kuriuo keliu ji rengiasi eiti. Sovietų maršalai, kurių balsas darosi vis įtakingesnis, nori ne tik pasivyti, bet ir pralenkti JAV karo pajėgumą. Jeigu bus sustiprinta sovietų kariškoji galia, tai nukentės sovietų pramonė ir sunkiau bus gyventojams. Kiti sovietų specialistai, jų tarpe ir Brežnevas, siūlo kelti Sovietų Sąjungos pramonę, sustiprinti gamybos dirbtuvę ir gaminti geresnius gaminius. Jeigu dėmesys bus kreipiamas į krašto pramonę, tai maršalai bus priversti pasitenkinti dabartine karo galia ir užmiršti pasivyti ir pralenkti Ameriką.

Jeigu bus paimitas pagrindas bet kuris šių dviejų valstybės ūkio tvarkymo planas, tai gyventojai ir toliau turės susiveržti. Šiandien, palyginus su bado metais, sovietų darbininkai ir kolchozininkai geriau gyvena, negu pirmu pervesmo dešimtmėčiu. Nei vienas sovietų valdžios narys nenori sumažinti dabartinį duonos ir riebalų kiekį krašto gyventojams.

Bet kurį planą planuotojai paimtų, ateinančiu dešimtmečiu sovietų ūkis toliau atsiliks nuo Amerikos. Maršalai supranta, kad Amerikos pramonė yra žymiai pirmyn pažengusi. Ji dabar pajėgia daugiau pagaminti, o už kelių metų jos pajėgumas bus dar didesnis. Vietoj pasivyti ir pralenkti Ameriką, kaip gy-rėsi Chruščiovas, sovietų pramonė kiekvieną metą toliau atsilieka. Maršalai nori sustiprinti rusų karo pajėgumą, kad galėtų užvaldyti pasaulį ir pasinaudoti visais turtais, bet komunistų partijos vadai abejoja, ar maršalams pavyktų užvaldyti visą pasaulį.

Uždavinys Philadelphiaus veikėjams, padariusiems iš koordinuotos veiklos mirštinę ir dabar norintiems ją derinti: Aprašykite šį paveikslėlį.

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYCIOS

Dėsto RIMAS NERIMAVICIUS

(Feljetonas) MUZIKA

Hi-hi-hi, au-au-au!... užralia-vo ne savo gerklė televizorius. — Tu ir vėl paleidai tą prakaitą "muziką"... — pasakiau Rozalijai. Ji apsisuko ant vienos kojos, pasilenkė ir tripinėjo.

— Uždaryk! Spėjau iš darbo pareiti ir ramybės neduoti.

— Ot ir nušnekėjai, — jauna grakšti žmona Rozalija, buvo nusiteikusi romantiškai, — Nauji laikai atėjo. Prie tokios gražios muzikos Zacirkos taver- noje visi šoka.

— Taverneje tik girti gali šokti, bet save gerbiančios moter- yns vakarais sėdi namie ir ko- jines mezga. Tokios muzikos net Afrikos laukiniai nemėgsta.

— Geriau eitum su ti, kad toks pikčiurna.

— Štai, žūrėk, dušyte, ką darai. Atsargiai su cigarete, dar pelečių prikrėsi man į sriubą! — sakau jai, o ji kad šauks man kaip iš pistoleto savo iškalbin- guosius perlus!

— Tu nesirūpink apie mano cigarete. Aš žinau savo biznį.

— Pablūdai, — sakau, — kas čia per sriuba. Man, ar šuniui verdi?

— Tau!

— Kaip tai man? Pirmą išvi- rei nenuplautus kiaušinius, da- bar tam pačiam vandenyje ma- karonus verdi? Manai, kad aš ir valgyčiau? Tokios, atsipra- šant, biuriybės ne šuo nelaktų! Mano skilvis jau ir taip nuo sen- vicių susitraukė.

— Kiaušiniai buvo švarūs, vanduo karštas, tuo pačiu ir kūro sutalpiaui. Matai, kad vis- kas brangu suprantai?

— Ne, — sakau, — pikl lauk- tą putrą arba pati valgyk...

— Hi-hi-hi, au-au-au!...

— Tfu, kad jie pasikartų! — Pašokau iš piktumo. Sukrėtė mano nervus netikėtas lojimas. O ji, manote, uždarys tą seną klukę, kuri mano nervus gadi- na? Negaliu pasigirti, kad mu- ziką labai mėgčiau, bet jau ši- tokios kakafonijos, tai visai ne- galiu pakęsti, kad net mūsų šu- nelis staugia, lyg man pritari- mas. Koks po velnių triviališkas impulsas įkvėpė tokį muzikos kūrėją, kad žmogų į kapus ga- li nuvaryti be laiko.

Mano Rozalijai nepatiko ma- no skonis tai muzikai. Ji net su patosu drėbė savo piktus zo- džius:

— Tu netašytas senas kelmas, atsilikęs nuo progreso, tai ir ne suprantai naujausio ir populia- raus kūrinio; tai švelniai tu- riant, gėda! Kaip gali kritikuoti tokią muziką kaip "Rock and Roll" Visi dievina ir klauso- si, o tu pyksti.

— Tu gal norėjai pasakyti, kad šoka?

— Koks skirtumas? Juk kai groja, tai ir šoka!

— Skirtumas yra tas, kad ta- vo mėgiama muzika yra hipių tipo akrobatiškas pasismagini-

mas. Ir šuo pasiusti gali! Kenčiau dantis sukandęs kol dar galėjau išlaikyti. Tegu jis ten sprogsta. Užsidedęs pyp- kę, bandžiau skaityti laikraštį, stengiausi užmiršti tą plurpa- lą, o jis kaip raliuoja, taip ra- liuoja. Pamačiau, kaip iš to nieko gero nebus, atsikėlęs nuo kėdės, koja, kad žiebiau tam prakeiktam televizoriui į snukį, o jis sugargaliavo ir nuvir- to ant šono...

Rozalija griebėsi sau už au- su.

— Ką tu padarei? Vajėzau tu mano! Televizorių sudau- žei!

— Nebus, tai bus geriau, — atsakiau.

— Turėsi nupirkti, naują, o jei ne, aš tave sudaužysiu, kaip tu televizorių! — pagrasino Ro- zalija.

Mano dūšytė paskubom su- metė ant stalo kiaušinius ir ma- karonus, tada pasigriebė skry- bėlaitę ir išdumė pas Zacirką į taverną muzikos pasiklausyti.

Kai nutilo alapas namuose, man pasidarė gera ir aš nusite- lėjau. Sapnavau, kad už visu- meninę veiklą per mano pageri- mo vakarą man įteikė televi- zorių.

Don Pilotas

SUGUNDYTA MARGĖ
Pasakėčia

Užg' musi laukų glėby,
Plasdėno sau laisvą plaštakę,
Kol kartą driežas pagiry
Sumanymą pasakė:

"Aš šianakt, Marge, sapnavau
Apie pasaulį nematytą.
Ir kelią jau į jį žinau
Ji supratau šį rytą:
Netoli yra geležis,
šalpa viena kitos nutysus,
Ten būdamas, perbėgu vis,
Ir šįryt, dundant jai, išdrysus,
Aš bėgu ten, skubu skersai,
Ir, vos perkėliau uodegėlę,
Kai ratų ratai milžinai
Nurūko vėju, kaip pašėlę,
Dabar aš spėjau, aš žinau,
Man nujautimas man sako,
Pasauliu tau, kur sapnavau,
Tie ratai milžinai nukako."

Šnarėjo driežas žolėmis,
Plaštakę oru driežą sekė.
Ir — žū — tikrai geležimis
Namų eilė ant ratų le kia
Plaštakė buvo dar jauna,
Dar traukinio nebuvo mačius —
Plaštakai nuostabos gana,
Plaštakė net akis pastatė
"Zinai", drieželis iš žolės
Pakalbina jauniklę ore,
"Ir mus tie ratai panėsės,
Jei būsime patvarūs norė."

Sumanymas, žinia, baisus...
Sumanymas toks neregėtas!
Bet, jeigu driežas nebailus...
Jei driežas lyg kad nieku dėtas...
Žodžiu, svyravo Margė mūs.
(Tikrai ji ore susvyravo),
Jai rodėsi, kad vėl praūs
Namų eilė, — nel suraibavo...

Po viršminėtos įžangos,
Jau randame keistuolių porą
Ant kelio iš stoties mažos,
Pareiškusius keliauti norą:
Ant vagono briaunos aukstai

Nutūpus ilsisi plaštakė,
Ir driežas gulį išstrižai
Pakopje, primerkęs akį...
Sakytė sako, rodos, jiems,
Kad juos užsikabys tie ratai,
Kurie — lyg pabaisos visiems —
Riedėdami taip trenkia, trata...
(Skliauteliuose sakysim čia:
Ir b'lietu neįsigiję,
"Miestan patekti paslapčia" —
Su žodžiais tais abu mintyje...)
Ir — driežo vyksta jau sapnai,
(Tik driežas pats kely nukrito...)
Štai Marge, (hunksta net sparnai!),
I platų miestą atsirito...
Kai trinktelėjo traukinys,
Lyg miegą vagonams nupurtes,
Pakilo lėkti sau vabzdys,
Palamdytas kiek ir apkurtęs.
Vos užsikapstė ant briaunos,
Pasiekęs tokią aukštą stotį...
Ir ką toliau besugalvos? —
Be driežo taip sunku žinoti...
Paaiš. Mano jau — gana.
Persirita į kitą pusę.
Ten rieda žemėj mašina.
O kvapas — kad tuojau užduisi!...
Net pažaliavo akyse,
Net daug žmonių staiga nupuolė.
Tai kvapas!... Spengia ausyse...
Tai bent biuri gurguolė!...
Nuo automobilio šalim
Plaštakė buvo jau pasukus,
Kai vėl, žvangėdamas geležim
Atbėgo namas toks netrukus...
Ant stogo pualė, (šia ramu, —
Iauke saulėta, nėra vėjo),
Ir tuo pripildytu namu
Beveik linksma sau nužvangėjo.

Tai mirga, marga, kur pasuksi!
Tai verda, ūžia urulys! —
Tramvajus, rodos, išsistuks
Ir šviesių dieną pasiklyks...
Čia bėga žingsniais neramiais
Dvikojai priešais, (jie — skers-
mai),
Čia juodas žiogas čiruliais...
Visus pavaro išilgai...
Tas juodas žiogas (tai širkstė!),
Patiko Margai, — šast! jį jį —
Kai kilo žiogo dėsnė —
Ji jau pačiam iškysulį...
Kai kėlė dangtį, (su dangčiu!),
Tas žiogas — purptelė, viešnia...
Policininkas nešjurkščiu
Balsu sušunka: "Kas gi čia? —
Ir nori imti į rankas..."
Čia Margė purp jį pas akis,
Sukauptus karštyje jėgas,
Bet... ar žemyn ji nenukris!...
Čia ratų iš gumos srovė
Po pertraukos kai pasleis...
— Bet čia užsibaigia sakmė:
Redaktorius toliau neleis!

Arėjas Vitkauskas
Čikaga, 1938, X, 13

ARKLYS PAVARGELIS

Vienas szigonas turėjo arklį;
tam gi menkai paėsti duodamas
Jį apsunkino ir dar visai skru-

Iki šiol aš mėgdžiojau žmones, o dabar ilgą laiką ir ilgą barzdą gal paimsi gerą pavyzdį iš manęs?

pyjo. Arklys patšes perpyko
patsai ant savęs, ir prasė gili-
nės, kad jam gėlą padarytų.
Atėjo giltinė pas arklį, ir tuo-
jau arklapalaikis pagaiszo. Czi-
gonas nulupo jam skurą, iš tos
padarė sau būną ir vėl iš nau-
jo arklui per skurą pila.
Tinginių panczej atnesza sun-
kiausias bėdas ant svieto ir patys
savę prakeikia.

VARLĖ PERPLYZUSI

Ant pievos besiganant jautį
pamatė varlė. Jautis buvo dide-
lis kaip liūtas. Varlė tai labai
pasidabojo, pavydėjo to jau-
cziui ir panorėjo jam lygia bū-
ti. Ką daro? — Puciasi kiek gali
ir klausia vaikų savo, ar yra to-
kia didelė, kaip jautis? Vaikai
atsako, kad da toli mažesnė yra.
Varlė puciasi iš antro sykio ir
vėl klausia: ar da nedaugo jau
czių? Atsako jai, kad anaipol
dar ne. Varlė perpykusi iš tre-
čio sykio putėsi iš viso vieko
ir perplyzo. Teip nevienas at-
siesis visokiame daikte, jei tikai
norės teip padaryt, kaip daro
galingi.

"Pamokslai Izminties ir Tei-
sybės" 3-ji laida 1906 m.

BENDRADARBIAVIMO PARTNERIS

Darbininko 31 nr. vedamaja-
me rašoma, kad į Ameriką at-
važiuoju turistais iš okupuotos
Lietuvos. Ji Amerikos lietuviai
globojo, o jis gyvė Lietuvą, sa-
kė, kad ten lietuviųbė nežus ir
kiekviena proga dainavo "Lie-
tuva brangi, mano tėvyne".
Taciau toks privatus svečia-
vymasis — perėjo į bendradar-
biavimą. Apie jį taip rašoma:
"Tas pačias mintis svečias
kartoj, susirinkus pokalbiui į
sala."
Ar iš tikro po karo Lietu-
voje buvo stiprus partizanų ju-
dėjimas? — paklausk vienas tau-
tietis.
— Jūsų vadinamieji partiza-
nai buvo banditai! — piktai at-
rėžė Lietuvos komunistas. — Aš
pats juos šaudžiau savo ranka.
Jūsų partizanai — tie, kurie Lietu-
vos istorija...
— Tuos, svečio žodžius paly-
dėjo neįauki tyk. Tik po valan-
dės, pasigirdo, klausimas:
— J kokios Lietuvos?
Tada neįaukiai nutilo sve-
čias.
Lyg ant juoko vedamasis taip
užbaigiamas:
— Ar kartais nebuvo teišus
žurnalistas Henrikas Žemelis,
1971 vasario 17 rašęs Dirvoje:
"Komunistinėje sistemoje joks

politinis ar kultūrinis veiksmas
nėra daromas, neturint kokio
nors tai sistemai naudingo tiks-
lo. Užtenka tik stebėti jų pas-
tanges tremtinių atžvilgiu —
jos visuomet siekė vieno ir to
pacio tikslo — visomis priemo-
nėmis palaužti mūsų atsparumą,
kadant neliktų nė vieno laisvo
baiso, kalbantio jų nenaudai".
1965 m. buvo paskelbta tiltų
statyba ir atsirado skalikų, kal-
tancų jų naudai.

K. Petrikaitis

Magaryčius

★

• Kai žmonės seniau susirg-
davo sloga, tai sakydavo: "No-
sis bėga". Nosis negali bėgti, ji
kojų neturi. Iš nosies gali tiktai
varvėti. Jeigu nosis bėgtų, tai
jos savininkas džiaugtųsi slogą
atsikratęs.

Į Archaiškais laikais lietuviš-
kose salėse ant sienų būdavo pla-
katų su užrašais: "Vyrai, nerū-
kykite, moterų yra, — smirda..."

• Viena ponis rašė knyga,
bet jos mintys taip užsikirto,
kad darbas nei iš vietos. Bet "iš
radimas" jai padėjo. Ji nusipir-
ko Centella Aziatica lapelių.
Išgėrė jų arbatos ir jos knyga
išėjo, kaip visistu paptėpa...

• Muzikos mokytojas turėjo
vieną jauną mokinę, kurios am-
bicija viršijo balsą. Mokytojas,
išvestas iš kantrybės, pasakė:
"— Baigus dainuoti, reikia nusi-
lenkti ir ant kojų pirštų išeiti."
— Ant pirštų, kodėl? — nuste-
busi paklausk mokinė. — Todėl,
kad publikos neišbudintum...

• Skotas ilgai ginčijosi su
tramvajaus konduktorium dėl
bilieto kainos. Konduktorius, ne-
kėlis kantrybės, pagriebė skoto
didelį čemodaną ir pro duris iš-
metė laukan. Tramvajus važiu-
vo per tiltą. — Ai, — sušuko ško-
tas. — Negana to, kad tu norė-
jai manė nulupti, bet dar ir ma-
no sūnų įmetei į upę...

• Pas mano drauga gydytoja
atėjo jauna ponis ir pasakojo
šitokią istoriją: — Jauna būda-
ma buvau įpratusi pinigų lai-
kyti burnoje. Paimdavau 25 c.
10 c. ir kramtydavau. Pasitai-
kydavu taip, kad pinigą sprus-
teli ir — nurydavau. Per ilgą
laiką pilve susirinko daug pini-
gų. Dabar norėčiau žinoti, ar
reiks taksus už juos mokėti?
Gydytojas patarė pasiklausti
taksų rinkėjų arba kreiptis į
Don Pilotas

Balys Pupalaigis Praeities įvykių nuotrupos (Tęsinys)

Vilkaviškyje žydų pogromas! Tai buvo 1928 metų va-
sarą. Vieną vakarą mokesčių inspektoriaus padėjėjas,
krim. polic. valdininkas ir miesto valdybos sekretorius
šaulių klube girkšnojo. Uždarant 12 val. naktį klubą, jie
išėjo ir eidami Gedimino gatve sutiko iš kažkur grįžtan-
tį, Zalumynų gatvėje gyvenusį, jauną, viesiems žinomą
mergišį, žydą Palenbaumą. Valdininkai paklausė, kaip
jis drįsta be leidimo draudžiamu laiku vaikščioti. Palen-
baumas atsakė: "Okas jums galvoj, aš jus nekhudau".
Vienas iš trijulės smogė Palenbaumui į veidą. Palenbau-
mas pradėjo rėkti "givalt". Tuoj pat ir prekyvietėje pa-
sigirdo riksmas "givalt". Trijulė išsigandusi riksmo pra-
dejo bėgti. Krim. polic. valdininkas turėjo bėgti preky-
vietės šonu. Čia ties vienu namu ant laiptelių rado sto-
vintį žydą, kuriam niekas ir nieko nedarė, bet jis rėkė.
Prabėgdamas, valdininkas liepė jam nutilti, bet šis dar
labiau pradėjo rėkti. Valdininkas kirtęs žydui per veidą,
metėsi į Žemąją gatvę, iš jos pasuko į Pirties gatvę. be-
gant Pirties gatvę, iš kepyklos durų išlindo barzdota
galva. Valdininkas, galvodamas, jog ir šis pradės rėkti,
ranka kirtė per barzdoto galvą ir nubėgo namo.

Rytdieną žydai pakeitė triukšmą: praneše apskrities
viršininkui, kad valdininkai naktį buvo suruošę prieš zy-
dus pogrómą ir prašė imtis žygių juos apsaugoti. Apsari-
ties viršininkas tuojaus įsakė poms. nuovados viršinin-
kui pradėti kvotą.

Kvotos metu paaiškėjo, kad Pirties gatvės kepyklo-
je dirbo barzdotas rusas. Nuovados viršininkas kvosda-
mas jį paklausk: kas jį mušė. Rusas atsakė: "Da vy, gos-
podim" (Nugi tamsta, pone). Tat nuov. viršininkas turo-
jo nuo kvotos darymo nusišalinti, nes pats toje kvotoje
kaltinamas. Kai kaltininkas rusui pasake, kad jis jam
sudavęs, tada rusas pareiskė: "Da mozet byt sto on — on-
často tam chodit" (gali būti, kad jis — jis ten dažnai vaik-
što).

Kitą dieną Vilkaviškio žydai gavo iš Amerikos žydų
dėl įvykusio tariamo pogromo užuojautos telegramą. Rei-
kalas pakitejo — igavo politinį pobūdį, nusikaltimo kva-
lifikacija pasikeitė. Kaltininkai buvo iš tarnybų atieisti,
suikti ir kvota perduota tardytojui.

Pagal tuo metu veikusį Baudžiamajį statutą, šis nu-
sikaltimas buvo paprastas asmens smurtas, todėl byla
privataus kaltinimo, nukentėjusį galejo su kaltinamuo-
ju susitaikyti, byla teisingai apylykės teismui. Tiesa,
smurtą Palenbaumui padarė vienas iš trijulės, valstybės
ar savivaldybės tarnautojas, bet ne tarnybos metu, tad
su tarnyba jokio ryšio nebuvo. Be to, Palenbaumas ga-
lėjo pats iškelti smurtininkui byla teisme, o ponis turo-
jo perduoti Palenbaumą komendantui nubauti už drau-
džiamu laiku vaikščiojimą be leidimo.

Bet štai kame kaltinamųjų nelaimė. Lietuvos poli-
cija skaitėsi visada tarnyboje, net ir miegodama. Dieną
ir naktį kiekvienas žmogus galėjo kreiptis į policiją ir ji,
svarbesniame reikale, neturėjo teisės atsiskirti tuojaus
patarnauti. Krim. polic. valdininkas buvo uniformuotas
ir sudavė žydai ir rusui. Nors tą padarė laisvalaikiu, ta-
čiau oficialiai skaitėsi tarnyboje. Jam galejo būti iškėl-
ta byla privačiu skundu, tik kaip tarnautojui sugriežtin-
ta bausmė, bet žydų apraminimui, — turint galvoje Ame-
rikos žydus, — prokuroras rado reikalą skaityti trijulės
bendrininkavimą. Kadangi krim. polic. valdininko byla
teisingai apygardos teismui, tai ir kiti, kaip bendrinin-
kai, negalėjo būti iš bylos išjungti.

Po kelių mėnesių Marijampolės apygardos teismas
kaltinamuosius nubaudė po 3 mėnesius kalėjimo.

Tuo metu jau buvo įsisteigusi Lietuvos Tautinė Ap-
sauga "Geležinis Vilkas", kuri ir Vilkaviškyje turėjo gru-
pę. Žydai tą žinojo. Žinojo ir kad ši organizacija prieš zy-
dus nusistačiusi. Apsisaugojimui nuo tikrojo pogromo
žydai, matyt, galvodami, kad ši trijulė gali būti tos orga-
nizacijos nariai, sugalvojo šį įvyki išpūsti į pogromą, ir
jiems pasisekė.

GAISRAI

Ekonominei krizei nesibaigiant, pradėjo ūkiuose kil-
ti gaisrai. Dažniausiai degdavo seni trobesiai, bet gerai
apdrausti. Kilo įtarinėjimas, kad trobesiai padeginėja-
mi. Gaisrų priežastis išaiškinti labai sunku, nes ugnis vis
ką sunaikina. Būdavo taip, kad žmonės atspėdavo kieno
ir kurie trobesiai degs.

Vienas asmuo turėjo Marijampolėje vaistinę ir Sas-
navos valsčiuje ūkį. Kluonas buvo senas, truputį apiręs,
todėl pasistatė naują, bet seno nenugriovė. Kadangi se-
nas kluonas buvo apdraustas, tai naujo nedraudė. Žmo-
nės pradėjo kalbėti, jog ten neužilgo turi kilti gaisras.
Ir kilo — senas kluonas sudegė.

(Bus daugiau)

**VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITES NAUJIENOSE**

Kanados naujienos

Dar apie SLA 72 kuopos gegužinę

Liepos 24 d. A. Padolskio gražioje sodyboje, Paris, Ont., susirinko daug svečių iš Toronto, St. Catharines, Niagara Falls, Hamiltono, Brantford, Paris ir kitur. Buvo ir iš Suvalkų Trikampio Julija Čepulienė, kuri dabar yra atvykusi į svečius pas giminę Domą Marčienę, gyvenančią Burlingtone, Ont.; Stasys ir Marija Jokubaitis iš Toronto, J. Petrauskas ir A. Borcheras, taip pat iš Toronto ir kt.

Atsiliepimai apie gegužinės ruošą

Kada SLA 72 kuopa paskelbė, kad šiais metais gegužinės ruošos tikslas bus Sibiro tremtinės Onos Poškienės vardo jam žinimas Kanados Lietuvių Fondo, tuojau J. Paukštys ir P. Dauginas iš St. Catharines pasiūlė tam geram tikslui ir medžiaginei paramai.

Teko SLA laimės bilietus planuoti aplankyti ir visuomenės veikėja inž. Stepona Šetkus ir ta proga paklausti inž. Šetkus nuomonės apie SLA 72-ros kuopos veiklą ir gegužinių ruošos tikslus, kur kuopa paskutiniuosius metais iš gegužinių gauto pelno įamžina pasivymėjusius okupuotoje Lietuvoje disidentų vardus, įrašdami jų vardais į Ka-

naudos Lietuvių Fondą po \$500. Be to, jų veiklą prieš Lietuvos okupantą ir spaudoje aprašo.

Inž. Steponas Šetkus pats daug rašydamas į Kanados spaudą ir išskeldamas sovietų nusikaltimus okupuotoje Lietuvoje, pareiškė: "Tai yra didelės reikšmės darbas, lyg švyturys, šviečiantis išeivijoje, siekiantis Lietuvai laisvės". Ir ta proga paėmė už dešimkė laimės bilietų ir palinkėjo sėkmės dirbti toliau tokį reikšmingą darbą. Buvo ir daugiau lietuvių, kurie vertino SLA 72-ros kuopos veiklą ir rėmė medžiaginai ir darbais. Reikšmingą paramą teikė SLA žymiai veikėja - Ona Indrieliene, L. Novogrockienė iš Toronto, A. Padolskis, A. Kuzmickas iš Paris, B. Pakalniškis, J. Deksnys iš Hamiltono, studentai: Arūnas ir Girutis Zubrickai iš Cambridge, Ontario, kurie išplatino rekordinį skaičių SLA laimikių bilietus: Arūnas Zubrickas net savo mokytojai viešai mokykloje išdrįso pareikšti protestą už skelbimą mokykloje melagingas propagandas apie sovietų "rojų". Arūnas Zubrickas yra gerai informuotas apie sovietų žiaurumus okupuotose kraštuose ir Lietuvoje ir mokytojai užkirsti skelbiamą melą pateikė visą eilę tikrų faktų apie sovietų "rojų". Kad būtų daugiau tokių studentų, išdrį-

Vilniaus panorama iš Gedimino kalno žiūrint

stančių pasisakyti prieš mokytojus, skelbiančius sovietinę klastingą ir jaunimui žalingą propagandą. Čia sužymėjau tuos SLA 72-ros kuopos talkininkus, kurie nepriklauso nariais kuopai, bet savo darbais ypatingai paremia SLA 72-ros kuopos veiklą.

Šiais metais SLA 72 kuopos gegužinės oficialią dalį pradėjo 4 v. p. p. šių eilučių autorius. Atlikus oficialios dalies ceremoniją, jam žinūs Sibiro tremtinės Onos Poškienės vardą, buvo pakviestas SLA 236 kuopos narys, visuomenės veikėjas Stasys Jokubaitis iš Toronto tarti sveikinimo žodį. Stasys Jokubaitis yra talentingas kalbėtojas, pasakė patriotinę kalbą ir įvertino SLA 72 kuopos dirbamą darbą.

Be to, S. Jokubaitis savo kalboje palietė ir giliai vertino SLA 72 kuopos narę, žymią jaunios kartos solistę, aktorę, kuri kanadiškai publikai yra žinoma kaip "dainuojanti lietuvaitė" už garsinimą lietuvių ir Lietuvos vardo. Solistė Anita Pakalniškytė aktyviai dalyvavo ir šiais metais SLA 72 kuopos ruošimoje gegužinėje: Platino laimikių bilietus, pravedė laimikių traukimą ir t.t.

Be to, 1972 m. kada SLA 72-ros kuopa įamžino parduotą žymaus Romo Kalantos, kuris 1972 m. gegužės mėn. 14 d. Kaune, prieš muzikos teatro susideginimą, garbūdamas prieš Lietuvos

okupantą sovietus: "Grazinkite Lietuvai laisvę!", tada solistė Anita Pakalniškytė, akompanuojant akordeonu K. Deksnui; išpildė programą. Šioje gegužinėje 1973 m. dalyvavo ir pagrindinę kalbą pasakė SLA prezidentas Povilas Dargis.

Kaip matome SLA 72-ros kuopos veikla nesiriboja vien nogramų apbraudos reikalais, bet yra 4 v. p. p. šių eilučių autorius, kuri rūpinasi ir Lietuvos laisvės reikalais, kuri iš suruošė gegužinių gauto pelno kasmetai jau gali paskirti po porą šimtų dol. svarbiems lietuviškiems reikalams.

Paskutiniuosius metais daug paramos susilaukiame ir iš kanadiečių tarpo. Tai yra nuopelnas A. Padolskio, A. Kuzmickio ir C. Farr iš Paris, Ont., kurie išplatina daug laimikių bilietų ir pakviečia dalyvauti į gegužinę. Be to, atvyksta į SLA gegužinę kanadiečių, Z. Ulbinienės ir M. Paukštienės gardžiai lietuviškai pagaminto maisto paragauvė. Ir jie gana daug išperka jo. Šiandieną bet kokį renginį ruošiant didelį vaidmenį vaidina ir patriotinė lietuviška spauda, kuri talpina renginio aprašymus. SLA 72-ros kuopa yra dekinama "Naujienoms", kurios leidžia šiame dienraštyje pasigarsinti ir už tai nereikalauja jokio atlyginimo.

Be to, yra svarbu turėti ir gerų patriotų talkininkų, kurie būdami ir nelietuvių apgyvenojame kolonijoje savo darbais

Užsiemimas muilo putų plakėjui

Pasaulio L. Bendruomenės garbės pirmininkas Stasys Barzdukas savo laiške Draugui, paskelbtame šių metų liepos 8 dieną, pirmą kartą šiais abstrakcijodėkoja Broniui Railai už pripažinimą PLB "politinio ir kultūrinio gyvenimo bazė." Iki šio

meto nedidelis lietuvių skaičius riniui neduodavo, bet Raila pasakytas "Bastūno maiste" tokią pripažinimą paskelbė ir pasirašė. Pagal Barzduko — Skardžiaus žodyną, žodis "bastūnas" lietuviškai reiškia "valkatą". Matyt, kad geriau "valkatos" pripažinimas, negu nieko.

Principe sutikdamas su tuo gražiai skambančiu, bet, mano nuomone, nelabai aiškios prasmės JAV LB pripažinimu, St. Barzdukas savo laiške, kaip atrodė, per klaidą adrestuotame ne Br. Railai, bet Draugui, Barzdukas stato nežinia kam visą eilę reikalavimų, gelbėti matyti tik rove, faktus skirti nuo susikurtų mitu, tiesą skirti nuo impri

Ir tikrai, SLA 72-ros kuopos užsiemimas pagerbti sovietų okupuotos Lietuvos disidentus iš patriotų lietuvių susilaukė įvertinimą ir paramą, nes tokį darbą dirbančių reikalinga ypatingai šiuo metu ir ateityje, kol Lietuva nusikratys žiaurių sovietų okupacijos.

Visai neaišku, ką šis garbės mis nori pasakyti. Gal nori patvirtinti, kad Raila nūko savo gyvenimo bazė. kaip politines muilo putas plakė. gal jam neaišku kodėl Raila norėjo pasiūlyti PLB taip pertvarkyti, kad iš eilinės lietuvių organizacijos JAV LB pasidarytų ta "politinio ir kultūrinio lietuvių išeivijos gyvenimo bazė".

Kalba ir rašymas tokiomis nesuprantamomis sąvokomis, greičiausiai, nei pačiam rašytojui nesuprantamos, ką jis kalba ir kuriems siūlo. Tai tikras, anot Barzduko, muilo putų plakimas ir niekas daugiau.

Pasaulio L. Bendruomenės garbės pirmininkui, skaitančiam Railą dideliu autoritetu, patarčiau pasiskaityti ne tik paskutinę Railos knygą, bet prieš paskutinę, ar dar kurią, pavadintą "Tamsa prieš aušrą". Ten 241 puslapyje, ką Barzduko Bendruomenė kartu su kitais mūsų veiksniais, vienbalsiai sutarė ir nutarė daryti... Štai Railos atskleistas raišinis teisybės žodis apie barzduką:

"Kol kas tupėkime, regarsiai ora gindikime (nerailinis pakaitalas) ir garsiai rėkime:

(Nukelta į 5 psl.)

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI H. TAMASAUŠKO LIETUVISKĄJĄ PAMARĮ

128 puslapių su žemėlapiu ir pavaldais aprašu Pamari, senus jo gyvenimus ir ganybą. 1,200 lietuviškų vietovardžių sąrašas. Knygos kaina \$3.50, minkšti viršeliai.

Persiųntimui paštu reikia pridėti dar 50 centų.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI NEAPRAŠYTUS IDOMIUS GYDYTOJŲ, VISUOMENĖS VEIKĖJO IR RAŠYTOJŲ ATSIMINIMUS.

Dr. A. J. Guseno — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečiančius 1905 metų įvykius, Jabolonkio ir Totoralčio jaunus dienas ir susirūpinimus. \$3.00

Dr. A. J. Guseno — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Knygos viršeliai, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkšti viršeliai tik \$2.00.

Dr. A. J. Guseno — AUKETA KULTūra — ŽIAUROS ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdingai. Dabar tik \$2.00. Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodant kainas pridėjus 50c. persiųntimo išlaidoms.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jesenas, A KISS IN THE DARK. Kintantys ir intymūs nuotykių aprašymai, patinti į gyvenimo. Lengvas stilus, gyva kalba, gražios iliustracijos. 120 psl. Kaina \$2.50.

Dr. Juozas B. Končius, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos santrauka nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 142 psl., kaina \$2.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto brodai, palydinant to laiko Lietuvos valstybę ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietas viršelis \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanoms įvairiomis progomis. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar pinigais paštu.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurias papuoš bet kokie knygų mėgėjai ar laisvynai.

Abraomas Pakalniškis, MES GRĮŽTAME. Įdomūs jaunų dienų atsiminimai ir įvykių bei vietų aprašymai, skaitomi kaip romanas. 367 psl. Kaina \$5.

A. Pakalniškis, METAI PRAEITYJE. Netolimų įvykių prisiminimai ir jautūs lietuvių ir vokiečių aprašymai, suskirstyti į 12 dalių. 296 psl., kaina \$5.

Dr. Kazys Grinulis, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gražūs viršeliai. 336 psl. Kaina \$5.00. Minkšti viršeliai \$3.00.

Prof. Vac. Širėška, SENŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis. 208 psl., įkita — \$3.00, minkšti viršeliai — \$2.00; II dalis, 225 psl., įkita — \$3.00, minkšti viršeliai \$2.00.

Manoše Tomasa — Tamaleuskas, LIETUVIŠKASIS PAMARYS. Pabrėžiantis lietuvių apskaitą su įdomiais aprašymais, iliustracijomis ir dokumentais. 336 psl., kaina \$5.

P. Končius, TARP ŽALSYV PALAPINIŲ. Trijų dalių Lietuvos partizanų buities romanas 292 puslapiu. Kaina \$3.

Jemina Nerodė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai. 170 psl.

M. Gudelis, POVILAS MILERIS. Biografijos brožuolai 225 puslapiu. \$3.96.

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6106

SODYBU PIEVELES

Nieko nėra gražesnio apie namus, kaip gražiai žaliuojanti pievelė. Kiekvienas lietuvis didžiuojasi savo pievele. Amerikoje ne visur galima gražias sodybu pieveles išauginti. Reikia patyrime. Dabar yra išėjusi nedidelė 40 puslapių agronomo A. Šetoko knygelė, kuri vadinas

SODYBU PIEVELES

Knygelėje surašyta viskas, kad turėti pieveles. Aprašyta kaip žolę užauginti, kaip žemę tręšti ir uržūrėti. Naujienos šia knygele darbinėja. Užsiazavusieji gali knygelę įsigyti už \$1.25. Jėtu kas toliau gyvena, arba nenori užsiazinti, tai gali atsiųsti \$1.50 čekį arba Money Order, o mes knygelę jam pasistume. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

PUIKI KNYGA, PARASYTA SU MEILE LIETUVAI IR ZEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Dauparas, ŽEMĖS ŪKIO ŠVIETIMAS. Studija, iliustruota Chicagoje 1966 metais paties autoriaus išlaidomis. Knyga dviejų dalių: Žemės ūkio švietimo problemos ūkininkų krašte. II dalis: Žemės ūkio švietimas Lietuvoje.

Autorius savo žodyje rašo: "Jei liūdnas lietuvių tautos likimas nebūtų sutrukęs Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir nebūtų sugriovęs gražiai išaugintų ir suklestėjusių Lietuvos politinių, ekonominių ir kultūrinių laimėjimų, šiandiena, drąsiai galima sakyti, lietuvių tauta galėtų didžiuotis ir džiugauti savo žemės ūkio kultūros vaisiais ir prilygti padoms iškiliosioms Europos tautoms".

Knygos apie žemės ūkį atrodo tik žemdirbiams skaityti, kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (88.12%) buvo ūkininkai ir po pasaulį išblaškyti lietuvių absoliuti dauguma yra arba patys buvę ūkininkai, arba ūkininkų vaikai, reikia, kad ši knyga bus brangi absoliučiai lietuvių daugumai, ypač kadangi knyga su tokia meile Lietuvos žemei parašyta, kad pradėjus skaityti nebesinori pertraukti. Knyga autoriaus skiriama Lietuvai šiais žodžiais: "Dėkingas siūnu — mylimai Tėvynei Lietuvai".

Knygos 300 puslapių su daug vaizdelių ir lentelių, kaina tik \$5.00. Gaunama Naujienose.

Cekį arba Money Orderį siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gerą pinigų, tuojau knyga pasigūnima.

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę aplinką bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupas, padėtos prieš 10 mėnesio dienas, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Istalgta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istalgos pietuose kiamas automobiliams pastatyti.

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$18.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.00 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams \$25.00	
pusei metų \$18.00	
tris mėnesiams \$8.00	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$30.00	
pusei metų \$14.00	
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienį, nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Dr. Bobelio pareiškimas kongresui

Šių metų balandžio 27 dieną Dr. Kazys Bobelis liudijo Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisijai, kuriai pirmininkauja kongreso atstovas Dante B. Fascell. Komisijos pirmininkas yra Floridos atstovas, o jo pavaduotojas — Rhodė Island atstovas Claiborne Pell. Komisijos nariai yra Iowa atstovas Dick Clark, Vermont atstovas Patrick J. Leahy, Floridos atstovas Richard Stone, New Jersey atstovas Clifford P. Clark, Kansas, sen. Robert Dole, New Yorko ats. Johatham Bingham, Illinois atstovas Paul Simon, Illinois atstovas Sidney P. Yates, Alabamos atstovas John Buchanan ir New Jersey atstovas Millicent Fenwick. Vyriausias komiteto patarėjas ir rekalų vedėjas yra R. Spencer Oliver.

Dr. Bobelis, tą pačią dieną grįžęs iš Washingtono, Chicagoje sukviešties vietos Amerikos Lietuvių Tarybos nariams ir lietuviškų organizacijų veikėjams Lietuvos Tautiniuose Namuose padarė pranešimą apie padarytą pareiškimą. Jis papasakojo, kad liudijo Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisijai visų pabaltiečių vardu. Jis kalbėjo Amerikos Lietuvių Tarybos, ir dviejų panašių Amerikos latvių ir estų sudarytų organizacijų. Latviai ir estai įteikė Dr. Bobeliui iš anksto paruoštus pareiškimus apie Helsinkio aktų laužymą savo kraštuose. Dr. Bobelis liudijimas buvo gerai paruoštas, jo išpūdziai buvo švieži, jo padaryti pareiškimai tiek sužadino kaikiuriuos komisijos narius, kad jie atsikėlė ir nuosirdžiai spaudė amerikiečių Lietuvos Tarybos pirmininkui už pajėgumą sutraukti tiek daug informacinės medžiagos apie sovietų valdžios Helsinkio aktų laužymą ne tik Lietuvoje, bet Latvijoje ir Estijoje. Komiteto nariai žinojo apie okupanto saulę, bet jie niekad nemanė, kad okupantas bus toks žiaurus ir taip beatodairiniai laužys tarptautinius įstatymus.

Dėkojo Dr. Bobeliui Amerikos latviškų ir estų organizacijų atstovai už taip sklandžiai ir gerai padarytą pareiškimą, už gražią anglų kalbą ir už tiksliai parinktus aiškius teisinius žodžius. Mūsų broliai latviai kartais įsivaizduoja, kad jie geriau supranta ir reikalus geriau žino, bet šį kartą ir jie pripažino, kad Dr. Bobelis labai gerai atstovavo visas tris Pabaltijo tautas ir padarė vi-

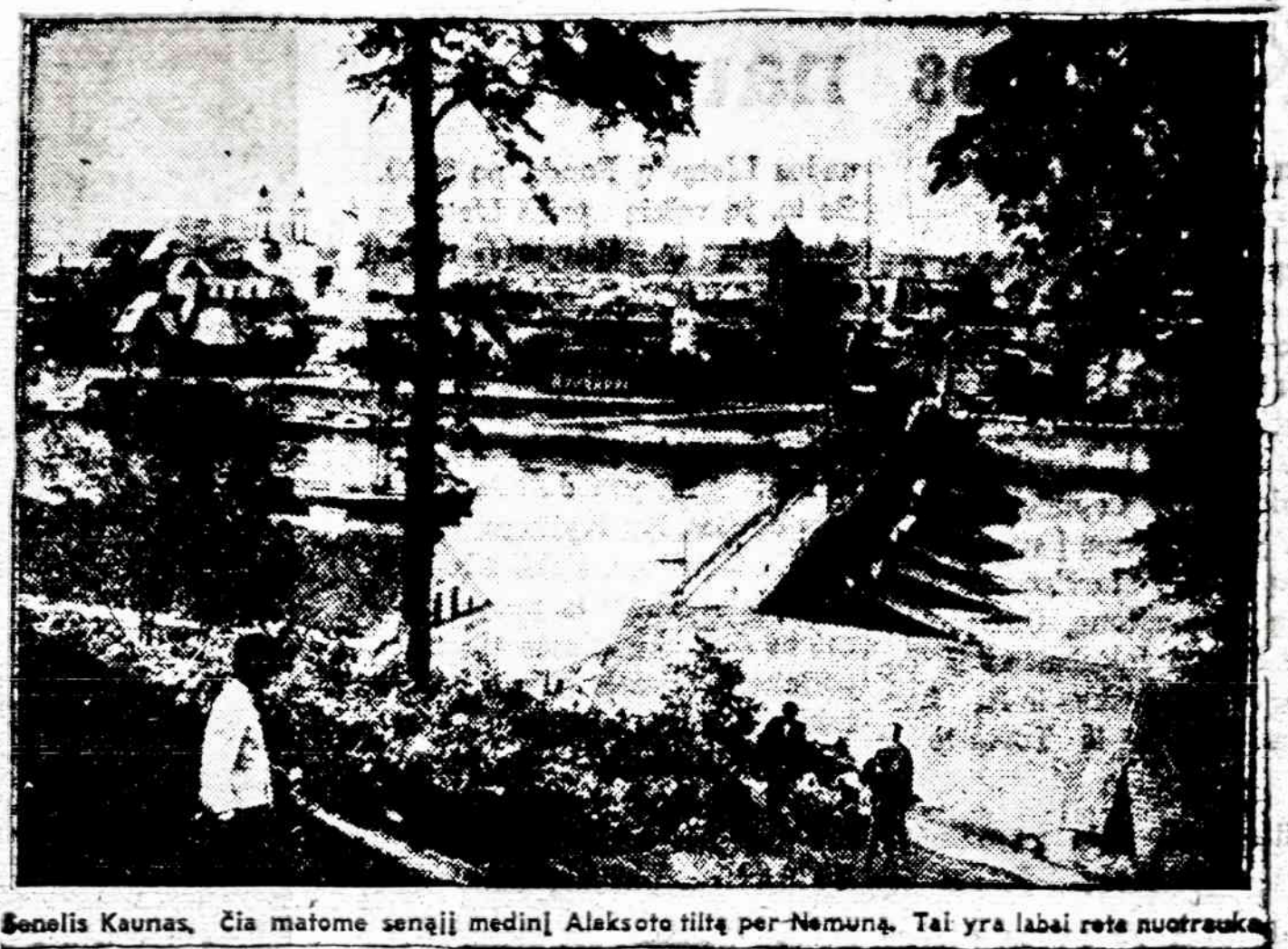
siems svarbų pareiškimą. Jie džiaugėsi, kad leido Dr. Bobeliui atstovauti visų trijų Pabaltijo valstybių Amerikos piliečius.

Dr. Bobelis buvo išvargęs. Po svarbaus pareiškimo saugumo komisijai, jis dar pasimatė su įvairiais kongreso atstovais, Washingtono esančiais pareigūnais ir skubėjo pasiekti Chicago, kad galėtų savo išpūdzius perduoti jo laukusiems čekigiečiams. Jis paliko gyvą išpūdį. Sa lėje kiekvienam buvo aišku, kad jis padarė ne tik lietuviams, bet visiems pabaltiečiams didelį patarnavimą. Susirinkusiems jis papasakojo, kaip tas visas liudijimas ėjo, kiek daug ta komisija turi medžiagos ir kiekžmonių norėtų liudyti, bet laiko stoko neleidžia to padaryti. Pats Dr. Bobelis negalėjo komisijai paskaityti visus dokumentus laikas neleidė. Dokumentai ilgį, užima daug puslapių. Jis paprašė komitetą, kad įjungtų visus tuos dokumentus į kongreso rekordą komisijos posėdyje neskaitytus, nes kiekviename lape yra surašyti pagrindiniai žmogaus teisių laužymo faktai. Komisijos pirmininkas Fascell prižadėjo tai padaryti.

Kongreso atstovas Fascell netik prižadėjo, bet ir padarė. Šiandien mus pasiekė Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisijos apklausinėjimų eiga ir liudijimas paremiantieji dokumentai. Dr. Bobelis savo pareiškimą buvo sutraukęs į 7 didelius mašinėle rašytus puslapius, bet kongreso rekorduose jo liudijimas ir pridėti dokumentai užima pilnus 24 puslapius. Dr. Bobelio pareiškimas visiems paliko labai rimto išpūdzio, bet kai valdžios spaustuvėje spausdintose 440 puslapių knygoje pavartai lietuvių, estų ir latvių surinktą medžiagą, tai išpūdzis darosi dar rimtesnis. Dr. Bobelio paruoštas pareiškimas turės būti studijuojamas kiekvieno, kuris norės susipažinti su sovietų valdžios saulė Lietuvoje.

Artėdamas prie savo pranešimo pabaigos, Dr. Bobelis komisijos nariams priminė, kad sovietų valdžios atstovai, dalyvaujantieji tarptautiniuose posėdžiuose, visuomet aiškiai ir nedvejojančiai pasisako už Afrikos ir Azijos valstybių nepriklausomybę, bet rodo didžiausią pasipiktinimą, kai bandoma apsisprendimo klausimus kelti Rytų arba Centro Europos rusų pavergtom tautoms. Kai valstybė jau yra sovietų karų jėgų pavergta ir įjungta į sovietų imperiją, tai apsisprendimo klausimas tams tautoms yra paneigiamas. Dr. Bobelis komiteto nariams priminė, kad tautų apsisprendimo principas yra universalus ir jis negali būti sustabdomas prie Sovietų Sąjungos sienų. Dr. Bobelis taip pat priminė susirinkusiems nariams prezidento Jimmy Carterio tvirtinimą, kad nei viena valstybė neturi teisės tvirtinti, kad pagrindinių žmogaus teisių mindžiojimas yra grynai tos valstybės reikalas.

Visi liudijimai, rodantieji sovietų imperijos vedama Helsinkio aktų tremplimą, bus nugabenti į Belgrado konferenciją ir ten atvykusiems sovietų atstovams bus svilnamas papadės. Brežnevas: Helsinkyje pasižadėjo gerbti žmogaus teises, o kodėl dabartiniu metu jis jų negerbia? Brežnevo atstovai Belgrade negalės užsiginti, nes nurodomi šių dienų faktai, patvirtinti pačios sovietų valdžios atstovų patvarkymais. Nėra abejonės, kad kongreso atstovų Dantes Fascell vadovaujamos komisijos gauti ir paskelbti dokumentai jau pasiekė Maskvą. Brežnevas žino, kad jis negalės pasiaiškinti, todėl jis įsakė savo atstovams Belgrade visomis jėgomis priešintis, bet jie buvo priversti nusileisti. Voronovas bijo, kad Belgrado konferencija netaptų Sovietų Sąjungos teismu. Bet šio teismo Rusijos komunistai nepajėgs išvengti. Amerikos

Bobelis Kaunas, čia matome senąjį medinį Alaskoto tiltą per Nemuną. Tai yra labai reta nuotrauka.

Stribas netvirtino parapijos komiteto

Slabada. 1976 nuo pirmojo Advento sekmadienio Slabadų koplyčioje buvo pradėtos laikyti pamaldos. Žmonės su džiaugsmu rinkosi į savo kuklią, bet mielą šventovę, Tikinčiųjų džiaugsmas vietiniams ateistams kėlė neapykantą.

Tarybinio ikio Slabadų skyriaus vedėjas, buvęs stribas, Julius Strimaitis išsitarė net šitaip: "Aš juos išsaudysiu atėjęs į bažnyčią". 1976 gruodžio 16 Vilkaviškio rajono pirmininko pavaduotojas J. Urbonas, nors buvo žodžiu leidęs Slabadų koplyčioje laikyti pamaldas, barė parapijos atstovus, kad laikomos pamaldos ir sakė, kad parapijos vykdomojo komiteto netvirtins, o bažnyčią užkalsia.

Pavaduotojas reikalavo, kad kiekvieną kartą, kai Slabaduose norės pamaldą, parasyti rašymo ne valdžiai pareiškimą. 1977 sausio 5 į Religijų reikalų tarybą Vilniuje nuvyko Slabadų parapijos keturi atstovai: Ona Bušauskienė, Antanas Lukšys, Pranas Butkraitienė ir Valė Katkevičienė. Jie reikalavo patvirtinti parapijos vykdomąjį komitetą. Atvykusieji skundėsi, kad pavaduotojas J. Urbonas juos labai varginas ir trukdys pamaldas, pavyzdžiui, išvežs iš kabineto žmones, atvežusius prašymą leisti laikyti pamaldas.

Religijų reikalų tarybos atstovai: K. Tumėnas ir Rastanas aiškino, kad jie per rajono valdžią išstirs, ar pakanka žmonių, kad būtų patvirtintas organas ir atidaryta koplyčia. Slabadiečiai tuoj pat pateikė ilgą sąrašą pasirašiusių, kurie pareiškia norą melstis Slabadų koplyčioje.

Žmonės aiškino, kad jiems esą toli iki veikiančių bažnyčių, nes greta esančios Žvirgzdaičių ir Zaliosios yra uždarytos. Pareigūnai bandė tikintiuosius įtikinti, kad atidarius bažnyčią reikės mokėti draudimą, didelius mokesčius ir bus sunku ją išlaikyti.

Žmonėms primygtinai reikalaujant, K. Tumėnas pareiškė, kad palieka Slabadų koplyčią bandomajam laikotarpiui vietinės valdžios priežiūroje. 1977 sausio 15 slabadiečiai, susirinkę prie savo koplyčios, laukė atvykstant K. Tumėno ir Vilkaviškio rajono komiteto pirmininko pavaduotojo J. Urbono, tačiau nesulaukė, nes K. Tumėnas, nors buvo atvykęs į Vilkaviškį, bet Slabadus nuvykti pajijojo.

1977 vasario 2 Janina Naujokaitienė nuvežė į rajoną pareiškimą, kad leistų Didvyžių klebonui kovo mėnesio sekmadieniais laikyti Slabadų bažnyčioje pamaldas. Rajono pavaduotojas Urbonas leido tik du sekmadienius švesti, o kitus išbraukė.

Jūs neturite teisės kiekvieną sekmadienį švesti, — kalbėjo J. Urbonas, — yra įsakymas leisti tik du kartus į mėnesį.

— Iš kur tą įsakymą gavote? — klausė Slabadų atstovai.

— Aš pats įsakau! — Kovo 1 slabadiečiai vėl nuvyko į Vilnių pas Religijų reikalų tarybos įgaliotinį K. Tumėną ir skundėsi, kad Vilkaviškio rajono

diplomatai paruošė teismo sąlygą, o pirmininkas Fascell sutatė kaltinamąjį aktą. Maskvai "nesulaikyti upės bėgimo, nors ji eity pamažu..."

no pavaduotojas J. Urbonas trukdo pamaldas. Be to, prašė patvirtinti parapijos vykdomąjį komitetą. K. Tumėnas pareiškė, kad organo netvirtins, o sekmas dienas visus galės švesti. Žmonės prašė parašyti leidimą raštu, bet K. Tumėnas nesutiko.

— Šveskite, kaip šventėte, — ramino K. Tumėnas, — ir niekas jums netrukdys.

Šiuo metu Slabadų tikintieji ta siremonto koplyčią, ir kiekviena sekmadienį vyksta pamaldos, tačiau ateitis neaiški, nes parapija taip ir liko oficialiai neužregistruota.

89 metų studentas
LUBBOCK, Tex. — Šį pavasarį 89 metų amžiaus Jofn Phillips baigė aukšt. mokyklą, kurią buvo metęs 1898 metais būdamas 17 metų amžiaus, nes su šeima dengtame vežime ("su palubiu") iškeliavo į vakarus ir įkinkavo Naujojoje Meksikoje, Dabar gavęs High School diplomą įsimatrukiavo Texas Teh. universitete ir ruošiasi ateinančio rudens semestriui. Jis pasiteisina: "Turiu progą būti su žmonėmis ir bendrauti su jau nuomene".

"Man sunkiausias kursas buvo algebra", pasakė 89 metų amžiaus studentas.

Luoša katė grįžo pėsčiom 400 mylių
GREYBULL, Wyo. — Namų katė, per neapsižiurimą palikta Helena, Mont., vietovėje, per 3 savaites grįžo namo per 400 mylių į Greybul, Wyoming, raiša, vienos kojos pirštuko netekusi. Apskaičiuota, kad per dieną ji vidutiniškai nubėgo po 15 mylių. Ji keletą kartų buvo nušvežta į Helena, bet kiekviena kartą po sėdynę, taigi kelio įsi dėmeti neturėjo progos.

V. KAROSAS

Radvila Juodasis

(Komentaras)

Pati veikalo temos apimtį pareikalavo iš autorius, mokančio šešias svetimias kalbas, aplenkti lietuvišką istoriografiją, kurioje nerado net pačios problemos supratimo, ir ieškoti atsakymų vakarietiškoje mokslineje ir filosofinėje literatūroje. Tai paaiškina, kodėl autorius atsikėlė nuo uamėgto lietuvių istorikų įvykių aprašomojo stiliaus ir įvedė savitą akademinį stilių, kurio nepajėgė pilnuose apvaldyti, pertraukdamas sakinius internacionaline terminologija ir kartais sunkiai suprantamais lietuviškam skaitytojui mišrių aptariniais.

Bušackis, savo pradėtai prieš 40 metų temai, rinkęs medžiagą dar nepriklausomoje Lietuvoje, liko vienišiu ir nesuprastu iki pat savo mirties, Sunki Parkinsno liga nedavė jam galimybės pasitikrinti kituose šaltiniuose, kas sudarė spragas ir nekonsekventiškumą kai kuriuose jo teigimuose bei išvadose, bet tai nesumenkino jo originalumo ir naujimo lietuviškoje istoriografijoje. Jo didieji siektiniai, kai kurie lietuvių istorikai ir kultūrininkai, susipažinę su jo veikalu rankraštyje, nepatyrė spausdinti. Jų teigimu, šis veikalas galės atgaivinti užgesusių religinių kovų aistras, kas nepaaidautina mūsų laikų vedamai lietuvių tautos laisvės kovai.

Autorius savo veikale palietė kaip praėjusias, taip ir dabartines opas klausimus, kuriuos teks pagvilteni kiek kitoje šviesoje. Tuo labiau, kad autorius, savo

temos dėstymo eigoje, sugriauna ikišiolinę lietuvių tautos istorinę interpretaciją.

Šis didelės vertės istorinis veikalas, taip reikalingas mūsų dienų lietuvių tautos vedamoms kovoms suprasti, tapo išgelbėtas nuo "pražūties Devenų Kultūrinio Fondo, išleisdamis jį pirmuoju leidiniu.

Devenų Kultūrinio Fondo paskirtis
Neaptorus DKF paskirties ir reikšmės, urio idėjos sutampa su Br. Bušackio išskeltomis iš istorinės užuomarnos lietuvių tautos siekais, padarytume blogą patarnavimą autorius atminimui.

DKF bremimo idėja tenka nukelti į 1948 metus. Tais metais Alena Devenienė, kaip BALFO direktorė, lankė DP stovyklas Vokietijoje, kur savo akimis matė nepavydėtina lietuvių evangelikų padėti. Jai sugrižus, vos Devenų iniciatyva buvo įsteigta Lietuvių Protestantų Sąjunga su skyriais didesniose lietuvių kolonijose, kurios vardu imta rašyti affidavitai naujiems ateiviams atgabenti į JAV. Nemaža jų dalis pateko į vaisingą Devenų globą Rokledge farmoje, kur Devenienė tvarkė visų ir kalakutų ūkį o daktaras Mykolas kasdieną vyko į Waterbury žmonių gydyti. Vakaraus visi susėdavo prie bendro vakarienių stalo, kur įprastai buvo keliami Lietuvos laisvinimo klausimai.

Viename popiečio opokalbyje daktaras iškėlė mintį, kad norint paveikti Amerikos visuomenę, kongresą, spaudą, reiktų panaudoti Lietuvos reformacijos dvasinį palikimą. Amerikiečiams visai neįdomių skaityti apie kunigaikščius, kur ir kaip jie kariavo. Kaip kataolikai visai nesidomi kitų religijomis ir jų įtakoje sukurtomis kultūromis, taip protestantai nesidomi katalikų.

Amerikiečius, ypač protestantus, tegali sudominti lietuvių tautos kovos už pilietines, asmenines ir sąžinės laisves, kas artimai ryšėsi su Lietuvos reformacija. Kodėl nepanaudoti turimą dvasinį palikimą Lietuvos laisvės bylai?

Tokiu klausimu daktarą kreipėsi į priešais sėdinčius brolius Biržiškas. Prof. V. Biržiška pasiaiškino, kad jam būnant teisių fakulteto dekanu, galiojo nerašytas įstatymas, kuris draudė diplominiams darbuams parinkti temas iš reformacijos laikotarpio. Prof. M. Biržiška, kaip buvęs rektorius ir humanitarinio fakulteto dekanas, patvirtino savo brolio teigimą. Buvo pripažintas liūdnas faktas, kad praktiškai neturime nė vieno veikalo, kuriame būtų buvusi mokslinei nušviesta Lietuvos reformacija ir jos dvasinis bei idėjinis įnašas į lietuvių tautos kultūrą. Tiesa, M. Biržiška dar cariniais laikais rašydamas apie lietuvių raštijos kilmę teigė, kad reformacija buvo lietuvių rašytinės kalbos motina, bet už tokį tvirtinimą sulaukęs "tiek velnių", kad vėlesniais laikais vengęs kelti panašius klausimus.

Į diskusijas įsiterpė mok. Petras Bružas, kuris kaip reformatų Bažnyčios kuratorius, priminė, kad išėjus kun. Jono Špečio "Lietuvos reformacijos" pirmaisiai daliai, spaudoje pakilo tokia įnirtinga kritika, kad Sinodas susilaikė nuo tolimesnio šio veikalo spausdinimo. Jau anuomet pas reformatus buvo susidaręs šis nuojauta, kad yra sudarytas kažkoks suokalbis patulnaiti ištrinti iš lietuvių tautos istorijos visą Lietuvos reformacijos dvasinį, kultūrinį ir idėjinį palikimą. Jei toks nusistatymas būtų kilęs vien iš katalikiškųjų sluoksnių, tai būtų dar suprantama, nors nepateisinama, bet panašaus nusistatymo laikėsi lietuviški liberalai, socialistai ir net tautininkai.

Iškelta dr. Devenio idėja, kad Lietuvos reformacijos dvasinį palikimą reikėtų panaudoti Lietuvos laisvinimui, nebūvo paskandinta aname pokalbyje, nors ir nesulaukta aiškaus pritarimo iš Biržiškų pusės.

1965 metais priartėjo Radvilos Juodojo 400 metų mirties sukaktis. Reformatų kolegija sudarė minėjimo komisiją į kurią pakvietė kitų evangelikų Bažnyčių atstovus. Taip sudarytas komitetas nutarė kreiptis į Lietuvos Bendruomenę, kad ši pravesų minėjimą visos Amerikos lietuvių išievyčių apimtyje ir tautos vardu pagerbtų Radvilos Juodojo nuveiktus mitžiniškus darbus, kuris gynė DLK savarankumą ir laisvę.

Nesulaukus iš LB teigiamo atsakymo, buvo meginta kelti protesto balsą spaudoje, bet likus be atgarsio, tada Radvilos Juodojo minėjimas buvo prarastas. Teviškos parapijos sakėje išimtinai lietuvių evangelikų pastangomis. Pagrindines paskaitas paruošė Brononas Bušackis ir šių eilučių autorius, kuriose buvo atidengtas Radvilos Juodojo genijus ir jo tolima vizija į ateitį, kuri siekia mūsų gyvenama epochą. Platesnė lietuvių visuomenė buvo supažindinta su Radvilos Juodojo asmenybe, atspausdinus šias paskaitas "Mūsų Sparnuose" ir "Naujienuose".

Verta su pagarba paminėti kun. Vytautą Bagdavičių, kuris paruošė ta progą įdomią studiją "Radvila-teologas", tilpusią "Draugo" atkarpose, kurioje atidengė naują aspektą Radvilos minėjimo, ieškojusi reformacija priderinti ortodoksų tikėjimo įpažintojams, dėl ko vedė polemiką net su pačiu Jonu Kalvinu.

(Bus daugiau)

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crowford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiliepija, skambinti 374-8004.

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
850 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Klinikos
Medicinos direktorius
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą seštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

Rez.: GI 8-0673
DR. W. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepija, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS
489-4441; 561-4605
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
1002 N. WESTERN AVE.,
5214 N. WESTERN AVE.
Telefonas atsakomas 12 val.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71 St. Tel. 737-5149
Iškirna akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val. antrą, nuo 1-3 po pietų.
Ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Namų telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendrą praktiką, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antrą, trečiadienį,
ir penkt., 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadienį
2-4 val. popietį ir kitu laiku
pagal susitarimą.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojoms.
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-11
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

Gėles visoms progoms
BEVERLY HILLS GELINČIAI
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834
Taip pat naujoji Barbaros ir
Gene Drishų krautuė
THE DAISY STORE
9918 Southwest Hwy., Oak Lawn
Tel. 499-1318

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
K. SERNAS
Tel. WA 5-9063

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS
RADIOJŲ ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pir-
madienio iki penktadienio 12:30
— 1:00 val. popiet. — Seštadienį
ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30
val. ryto.
Telef.: Hemlock 4-2412
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL., 60629

Arėjas Vitkauskas, Jersey City, New
Jersey, World-Wide News biuro direkto-
rius, American Scene redaktorius ir lie-
tuviškos spaudos bendradarbis su žmonos
parinkta sekretore.

MIRĖ MYKOLAS G. KRISČIŪNAS

Šių metų liepos 21 dieną mi-
rė, ligai ir sunkiai sirgęs, ir 83
metų amžiaus sulaukęs Myko-
las (Michal) G. Krisčiūnas.

Jis gimė Lietuvoje. Chica-
gon atvažiavo jaunas, vos 23
metų amžiaus. Šiame mieste jis
išgyveno 60 metų.

Jam teko dalyvauti Pirmame
pasauliniame kare. Jis priklausė
užs. karų veteranų organizaci-
jai, dalyvavo jų susirinkimuose
ir renginiuose.

Grįžęs iš kairiuomenės, jis il-
gus metus dirbo Marchall Fields
bendrovėje, kur tais laikais dir-
bo didokas skaičius lietuvių. Jam
teko dirbti ir kitose bendrovėse,
bet daugiausia laiko jis praleido
pas Marshall Fields. Jis buvo
kepėjas. Mokėjo kepti ne tik ska-
nius kepsnius, bet ir kitokius
valgius. Pradžioje jam buvo sun-
ku, bet vėliau jis gaudavo gerą
atlyginimą už gerai atliktą dar-
bą.

Pensijon jis išėjo tik prieš
7 metus ir persikėlė gyventi į
Arkanasą valstiją, Hot Springs
miestelį, kur dabartiniu metu
gyvena didokas pensijon išėjus-
ių lietuvių skaičius.

Chicago's priemiestyje Bur-
banke gyvena jo išteikėjusi se-
suo Nellie Powell ir seserėčia Na-
talie Popie. Šios dvi ir jų šeimos
pagėrbė mirusį ir rūpinosi laido-
tuvėmis Hot Springs miestelyje,
o vėliau jis buvo parvežtas į
Chicago ir šių metų liepos 25
dieną palaidotas Lietuvių Tauti-
nės Kapinėse.

Mykolas Krisčiūnas domėjosi
visuomeniniais lietuvių reikalais
ir jam rūpėjo Lietuvos laisvė.
Jis buvo nuolatinis Naujiųjų
škaitytojas. Anksčiau šiam dien-
raštyje jam patiko tikslios lietu-
viško gyvenimo žinios, o paskui-
tiniu metu jis domėjosi žmonių
apie sunkų gyvenimą rusų pa-

vergtoje Lietuvoje ir Amerikos
lietuvių bendras pastangas padė-
ti nepriklausomybės netekusiam
kraštui.

Sesuo Nellie Powell, vykdyda-
ma vėlionio norą, atsiuntė Nau-
jienoms šimtą dolerių, kad jos
galėtų dar ilgus metus eiti, skel-
bti tiesą apie priešą padarytą ža-
lą gimtiniam kraštui ir kviesti
visus laisvus lietuvius padėti pa-
vergtiesiems.

Nuoširdi padėka už atsiųstą
auką.

Naujienietis

Dr. D. Krivickas buvo
New Yorke

Dr. Domas Krivickas, Lietu-
vių žmogaus teisių komisijos
pirmininkas, lankėsi New Yor-
ke ir liepos 26 tarptautinės Lie-
tuvos padėties ir lietuvių žmo-
gaus teisių memorandumo reika-
lais tarėsi su VLIKO tarybos pir-
mininku V. Vaitiekūnu, V. Vai-
tiekūno pakviestas, dr. Krivic-
kas artimiausiam VLIKO tary-
bos posėdyje padarys praneši-
mą apie Lietuvos žmogaus teisių
komisijos darbus, apie politines
nuotakas Europoje ir apie įvai-
rių tautų organizacijų konferen-
cijas žmogaus teisių reikalais.

Liepos 27 vakare VLIKO pir-
mininko dr. J. K. Valiūno namuose
įvyko pasitarimas, kuriam
dalyvavo dr. Krivickas ir
VLIKO valdybos nariai: dr. Va-
liūnas, dr. B. Nemickas ir B.
Bielūkas. Pasinformuota apie
Lietuvių žmogaus teisių komisi-
jos atliktus ir dirbamus dar-
bus, išdiskutuotas ir sutartas
dr. Krivicko paruošto politinio
memorandumo galutinis tekstas.
Tinkamu laiku memorandumas
bus įteiktas Belgrado konferen-
cijos valstybių vyriausybėms.
(EHa)

Užsiėmimas muilo putų plakėjui

(Atkelta iš 3 psl.)

— Mes — arba niekas! —
Kur esame ir į kokias pelkes
nugrimzdome su tokiais mūsų
"autoritetais" bei jų globėjais,
išskėlusiais valsuos ir besidedan-
čiais mūsų visuomenės ir bend-
ruomenės vadas? Dar skaudes-
nis reikalas su mūsų vienuolių
laikraščiu, pasivadinusiu "visų
laisvojo pasaulio lietuvių laikra-
ščių spausdinančiu netiktoku
"autoritetu" raštus, bet parda-
vinėjančiu pornografiją jau-
niems mūsų paaugliams maudi-
jančią jų sielas.

Man atrodo, kad kiekvienas
lietuvis, o ypač kiekvienas kata-
likas, turėtų aiškiai vienuoliams
pasakyti: Šalin pornografiją iš
Draugo! Amerikieš lietuviui katali-
kai įsteigė Draugą ne vienuo-
lių premijuojamai ir leidžiamai
pornografijai leisti! Anpuodijus
vieną letuviško jaunimo dalį, nuo

dai plis ir kitur.

Iki šio meto lietuviškas jau-
nimas buvo pavyzdgingiausias.
Neleiskime ne tik skatikus, bet ir
dolerus saujoms žerti norin-
tiems vienuoliams pornografija
pasipinigauti.

J. Kavaliauskas

• Didžiausi pasaulyje gyvū-
nai mėlynieji banginiai užsi-
mezgant yra labai maži — vos
žiūrimi ir sveria tik 0.000035
uncijos. Po dviejų metų jie sve-
ria apie 30 tonų. Banginukai
gimsta po 10 ir 3/4 mėnesių ir
sveria iki 3 tonų.

SUSIRINKIMU PRANEŠIMAI

ZARASISKIŲ KLUBO piknikas
įvyks rugpjūčio 14 dieną Onos Bruz-
gulienės darže, prie Tautinių kapinių.
Piknikė veiks maisto bei gerimų
barai, loterija. Sokiams gros Ad. Ra-
monio orkestras. Visi klubo nariai
bei svečiai maloniai kviečiami į pik-
niką atsilankyti. Klubo Valdyba

A. A.
JONAS BAREIKA

Gyveno Riverside, Illinois.

Anksčiau gyv. Nekalto Prasiidėjimo parapijoje, Brighton Parke,
Mirė 1977 m. rugpjūčio 8 d., 1:15 val. popiet, sulaukęs 79 metų
amžiaus.
Paliko nuiludę žmona Eleonora, dvi dukterys — Marija Remie-
nė ir Ses. M. Margarita, priklausanti Nekalto Prasiidėjimo seselių
kongregacijai, Putnam, Conn.
Lietuvoje liko brolis Antanas ir daug artimų gimičių.
Trečiadienį 2 val. popiet kūnas bus pašarvotas Mažeika-Evans
koplyčioje, 6845 So. Western Ave.
Vietoje gėlių prašoma aukoti sv. Mišioms arba Nekalto Prasiidėji-
mo seselių kongregacijai, Putnam, Conn.
Ketvirtadienį, rugpjūčio 11 dieną 8:45 val. ryto bus lydimas iš
koplyčios į Nekalto Prasiidėjimo parapijos bažnyčią, Brighton Parke,
o po gedulingų pamaldų bus laidojamas sv. Kazimiero Lietuvių ka-
pinėse.
Visi a. a. JONO BAREIKOS giminės, draugai ir pažįstami nuo-
širdžiai kviečiami dalyvauti laidojimo ir suteikti jam paskutinį
patarnavimą ir atsiveikimą.

Nuiliudę artimiausi —

Zmona ir dukterys.

Laidotuvių direktoriai Evans ir Sūnūs. Tel. 737-8600.

A. A.
ALBINAS RACIBORSKAS

Gy. 4821 West 24 St., Cicero, Ill.

Mirė 1977 m. rugpjūčio 6 d., 7:15 val. vak., sulaukęs 69 metų
amžiaus, Gimęs Lietuvoje.
Amerikoje išgyveno 27 metus
Paliko nuiludę žmona Ona, du posūniai: Ronald su žmona Judy,
ir Kestutis, anikas Ronald, sesuo Elzbieta Kardinienė gyv. Montrea-
lyje, Kanadoje ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.
Lietuvoje liko sesuo Veronika Gudeliene su šeima.
Kūnas buvo pašarvotas Petkus koplyčioje, 1410 So. 50 Ave., Cice-
ro, Illinois.
Antradienį, rugpjūčio 9 dieną 10:00 v. ryto buvo lydimas iš kop-
lyčios į Woodland krematoriumą.

Nuiliudę liko:

Zmona, posūniai, seserys, giminės.

Laidotuvių direktorius Donald A. Petkus. Tel. 863-2108.

AFTER THE FIRE WHAT NOW?

FIRE AND OTHER
INSURED DISASTERS
BUSINESSMEN WITH
LESSER FUND AND WITH
OUT KNOWING ARE YOU
PREPARED TO RECEI-
VE AN EQUITABLE
CLAIM FROM PROPERTY
LOSSES THROUGH SUCH
A DISASTROUS EVENT?
HOW DO YOU KNOW
BEFORE IT HAPPENS?

TAKE INVENTORY OF ALL POSSESSIONS,
INCLUDE BILLS, CANCELLED CHECKS,
ETC., TO PROVE VALUE.

MOST FIRE POLICIES CONTAIN MINIMUM
OF 10% LINES OF TECHNICAL PROVISIONS
AND OTHER TERMS WHICH YOU MAY
NOT UNDERSTAND IF A LOSS OCCURS.
OBTAIN AN ACCREDITED PUBLIC
INSURANCE ADJUSTER.

AN EXPERT, HE REPRESENTS YOU,
NOT INSURANCE COMPANY AND NEGOTI-
ATES YOUR CLAIM WITH
THE COMPANY IN YOUR BEHALF. HE ARRIVES
BY STRICT CODE OF ETHICS OF NATIONAL
ASSOCIATION OF PUBLIC INSURANCE
ADJUSTERS (NAPIA). THE ADJUSTER
INVESTIGATES, ESTIMATES, PROVES
AND SECURES FULL AND CORRECTLY
PAID LOSS. YOU AND YOUR CLAIM
THAT POLICY REQUIREMENTS ARE
COMPLIED WITH PROPERLY.

THE PRINCIPAL OF ALL ROOMS, THE
INSURANCE COMPANY WILL COMPLY
WITH POLICY REQUIREMENTS, BUT YOU MUST
PROVE LOSS.

FOOD FOR THOUGHT

HOW TO CUT AND SERVE FRESH PINEAPPLE

HOW THAT A PLUMP AND FRESH-
LOOKING PINEAPPLE HAS FOUND
A HOME IN YOUR KITCHEN YOU
MAY WONDER ABOUT THE
EASIEST WAY TO CUT AND SERVE
THIS DELICACY. WELL, IT COULDN'T
BE EASIER.

LAY THE PINEAPPLE ON ITS
SIDE, WITH A LARGE, SHARP
KNIFE CUT LENGTHWISE FROM
THE BOTTOM THROUGH THE CROWN.

TO REMOVE THE FRUIT,
INSERT A CURVED KNIFE
CLOSE TO THE SHELL AND
CUT ALL THE WAY AROUND.

REMOVE THE PINEAPPLE FROM BOTH SHELLS. HALVE
FRUIT LENGTHWISE, SLICE OFF CORE (TOP PORTION)
OF EACH QUARTER, CHUNK FRUIT. PUT BACK IN THE
SHELL — IT MAKES AN ATTRACTIVE SERVING DISH.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠCIONIUI

"Tu paruoši stalą mano akivaizdoje, mano prispaudėjams stebinti. Tu pa-
tepi aliejumi mano galvą. Mano taurė sklidina." — Psal. 23:5.
Religinių stalų yra daug ir ant jų dedami įvairūs, skirtingi ir vienas
kitam priešingi pamokslai. Didžiulioje ant jų stalų padėtasis maistas yra
sugadintas jo prirėngtųjų neišmanymu. Kai kuris yra surėngęs ar supelėjęs,
nes yra užsilikęs nuo tamsiųjų viduramžių. Ant religinių stalų kartais de-
dami patys "vėlinių pamokslai". (2r. 1 Tim. 4:1). Todėl apaštalas Povilas
duoda štai kokį patarimą: "Jūs negalite dalyvauti prie Viešpaties stalo ir
prie piktųjų dvasių stalo". (1 Kor. 10:21). Mes juk turime Viešpaties stalą
ant kurio yra padėtas sveikas, tinkamas ir gaivinantis maistas, dieviškos
tiesos, ypatingai prirėngtos tikėjimo namiškams. Prie to stalo gali ateiti vi-
si, kurie alksta ir trokšta teisybės ir tokie bus pasodinti.
Visi žino, kad mirtis yra Beuon ir paličė kiekvienu. Bet kur yra mi-
rusi? Į tą klausimą atsako knyguė "Viltis po mirties", kurią gausite
namokam. Rašykite:
F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET, CHICAGO, ILL. 60629
ŠV. RAŠTO TYKINETOJAI

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: Grovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI:

- Chicago
- Lietuvių
- Laidotuvių
- Direktorių
- Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTLI
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTU
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS
6307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET R#public 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6673
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

Korektūros klaida

Vakarykščiame Naujienų Nr. pranešime apie Albino Raciorskio mirtį praleista nemaloni korektūros klaida. Turi būti "Polono (Kardelio) ne Karvelio". Labai atsiprašome.

Patikslinama, kad Rudėninis Naujienų piknikas įvyks rugsėjo 11 dieną Polonia Grove.

TRUMPAI

Juozas J. Polikaitis iš Marquette Parko apylinkės baigė metalurgijos inžinerijos mokslus magistro laipsniu Illinois Technological Institute. Arvydas M. Ignatonis ir Jonas V. Vaznėlis baigė inžineriją bakalauro laipsniais.

Antanas Diškėnas, Maywood, New Jersey, kiekviena proga paremia Naujienų leidimą. Dėkui už knygos užsakymą ir ta proga pristatytą penkinę, skirtą kalendoriui.

Bronius Strikaitis, Rochester, N. Y., išreiškė meilę lietuviškai spaudai ir savo pritarimą Naujienoms atsiųsdamas dvi dešimt dolerių Mašinių fondui.

Ilgametis patyrimas — sąžiningas darbas

Jei ruošiatės keliauti — kreipkitės į Lietuvų Įstaigą:

American Travel Service Bureau

9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643

Telef. 312 238-9787

Nemokamas patarimas užsakant lėktuvų, traukinių, laivų kelionių (cruises), viešbučių ir automobilių nuomavimo rezervacijas; Parduodama kelionių draudimas; Organizuojame keliones į Lietuvą ir kitus kraštus; Sudarome išskirtimus giminių apsilankymui Amerikoje ir teikiame informacijas visais kelionių reikalais.

10 dienų ekskursija į šv. Žemę ir Graikiją lapkričio 11—21 d. Kaina \$1,174. Vadovaus Algirdas Brazis.

Registruojami ekskursantai PLB organizuojamai kelionei į Angliją. Lietuvų studijų savaitės proga liepos pabaigoje. Kelionė iš Chicago ir atgal kainuoja \$355. Informacijos taip pat teikiamos agentūros skyrių, esančių šv. Antano Tauspymo Bendrovių Cicero, Ill. Tel. 652-5707.

SUNNY HILLS, Florida, skrendame sekančiais savaitgaliais:

liep. 16—17—18 dienomis, rugp. 26—27—28 spal. 8—9—10

Dėl informacijų kreipkitės į:

V. Belecka, New York 212—382-6440.

J. Zubavičius, New Jersey 201—381-3198.

D. Dulaitis, Detroit 313—549-6878.

J. Mikoni, Cleveland 216—531-2190.

M. Kiela, Chicago 312—434-9655.

JUBILEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOS šiemet suėjo 80 metų. Šiandien sukakti, geriant pirmoje Amerikos lietuvių dienraščio slėptuvės bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviškos žurnalistikos sklaidai Naujienų platinimo vajus.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoją su Lietuvoje ir pavergta Lietuva tarpe, neįdamos ir neįdėdamos ir sandėris su okupantais ar jų išaukštintais.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruomenės darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tyliąsias lietuvių daugumą kaip pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomios, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija JUBILEJINIŲ METŲ proga skelbdama platinimo vajų kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbus ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, stekiant visuotinio lietuviškos reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienam mėn. — \$2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS, 1739 South Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratą, JUBILEJINIŲ VAJUS proga paremdamas lietuvišką spaudą.

Vajaus proga prašau siųsti Naujienas dvi savaites susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

Dėkui už gerus linkėjimus ir už auką.

Euphrasinė Mikuziūtė, SLA Centro valdybos narė, Alto veikiėja ir buvusi Chicago Lietuvos Tarybos pirmininkė, iš anksto be raginimo pratęsė prenumeratą, o savo linkėjimus atlydėjo auka Naujienų paramai. Po 81 atsiuntė Joseph Kasputis, ir Vincentas Jasiūnas iš Kenosha, John Doba iš East Hampton, N.Y., V. Shobryš iš Berwyn ir F. Peteratis iš Glen Ellyn, Ill., J. Swereckis iš South Holland, Ill., atsiuntė du dol. Dėkui visiems.

Omahos lituanistinė mokykla sėkmingai veikia prie Lietuvos parapijos. Jos vedėja yra D. Salskienė, 9818 Charles St., Omaha, Nebraska 68114, o Tėvų komiteto pirm. ponis I. Matz.

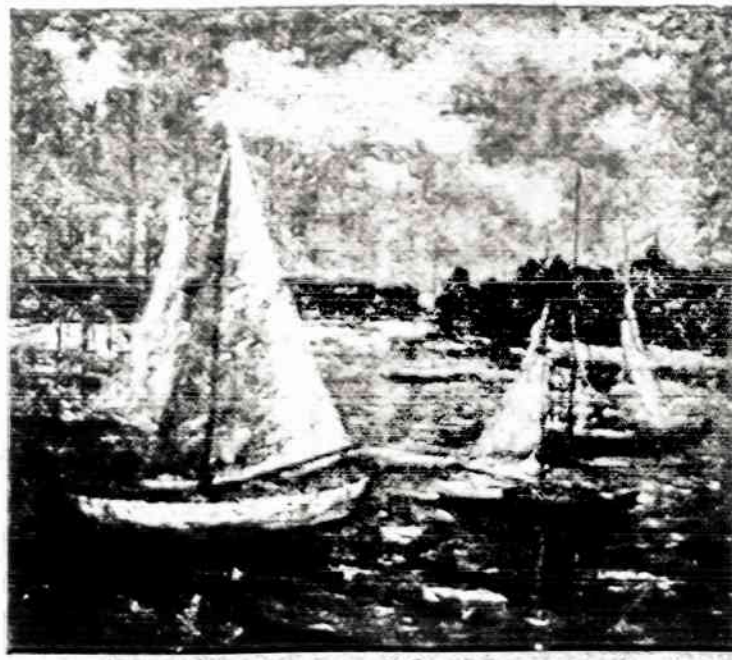
New Yorko Maironio lituanistinės mokyklos vedėja yra Gintarė Ivaskienė, 37 Patmar Dr., Monroe, Conn. 06468. Tėvų komiteto pirm. V. Sidas, 120-21 91st Av., Richmond Hill, N.Y. 11418.

Dėmesio dail. Vl. Vaitiekūno buvusiesiems gimnazijos mokiniams: prašomi atsilipti ir susirinkti į Šaulių Namus, 2419 W. 43rd St. rugpjūčio mėn. 12 d. 7 val. vak. aptarimui jo dailės darbų parodos suruošimo, jo knygos pristatymo visuomenei ir išleistuvėms į Florida. Dėl informacijų kreipkitės GA 2-7554. Rengėjų komitetas

Inž. Antanas Mačionis ir jo žmona dr. Irena Kipro Bieliūnė paminklo fondai, per Angelę Venclovienę atsiuntė \$50. Mačioniai nuolatiniams apsigyvenimui iš New Yorko persikėlė į Florida, St. Petersburg.

Kazimieras ir Sofija Pleniai pardavė savo krautuvę su namu, Oak lawn nusipirko butą ir ten persikėlė gyventi. Kazimieras jau ilgesnis laikas vargina sunki liga. Draugai ir pažįstami jam linki greit pasveikti ir sugrįžti į savųjų tarpą.

Albertas Vinikas, East Chicago, Ind., perrinktas Amerikos Lietuvos Tarybos Lake Apskr. skyriaus pirmininku, Valdybin išrinkti bei perrinkti — Antanina Naniėnė ir Julius Valeika — vicepir., Kazys Valeika — sekr., Jonas Skėrys — išd., kun. Ignacius Vichuras, kun. dr. Ignas Urbonas,

kun. J. Daniels, Julius Gudynas, Petras Aukšelis, Kazys Čiurinskas, Jonas Jagėla ir Vladas Ruzga išrinkti direktoriais.

Chicago Medžiotų-Meškerojų klubas kviečia visus į vasarinį linksdavakarį rugpjūčio 13 d., šeštadienį, 6 val. vakaro Šaulių namuose, 2417 West 43rd St. Veiks įvairių gėrimų ir valgių bufetai, gros Ramonio orkestras. Įėjimas tik \$1.

Cicero Lietuvos Žuvautojų ir Medžiotų klubas š. m. rugpjūčio 14 d., sekmadienį, savo ūkyje Deep Lake Rd., Antioch, Ill., ruošia metinę gegužinę. Programoje: tarpklubinės ir asmeniškios šaudymo varžybos iš medžioklinių šautuvų, bingio, orinis, dail. Petrikonio paveikslų paroda. Veiks turtiniga virtuvė ir baras. Autobusas ir gegužinę išvyką iš Marquette Parko 12 val. nuo Paramos parduotuvės, 69-tos ir Maplewood Ave. kampo ir Cicero 12:30 nuo šv. Antano bažny-

čios. Autobusas išvyks atgal į Čikagą 7 val. vakaro. (Pr.) — Naujienose galima gauti Br. Bušackio "Radvilų Juodąjį". 264 psl. minkšti viršeliai, \$5.00. Persiuntimas paštu 50c.

Naujienoms reikalingas LINOTIPININKAS Jauną vyrą ar moterį apmokysime šio amato. Darbo valandomis informacijų prašomė kreiptis šiuo telefonu: HA 1-6100.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ MARIJA NOREIKIENE 2608 West 59th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787 Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių. MAISTAS IŠ EUROPOS SANDĖLIŲ.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ Cosmos Parcels Express Corp. MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE 2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737 3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3328 V. VALANTINAS

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose. Juozas Kapečinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie lietuvių kovą su bolševikais ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol. Juozas Kapečinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išėivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsia. Tai yra Amerikoje bei kuriančio ir patvariai įsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol. ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymas, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą. M. Želženko, SATYRINĖS NOVELĖS. Genialaus rusų rašytojo 80 satyrinių novelių, 199 pusl., kaina \$2. D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autorius pastabumą neapgauna Intuistų ir agitpropo propaganda bei užmaskavimui. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi. Prof. P. Pakarklia, KRYŽIUOJŲ VALSTYBĖS SANTVARKOS BRUOŽAI. 178 psl. dokumentuota istorinė studija apie prūsų likimą. Kaina \$2. Vincas Zemaitis, LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARAIŠTĖ. 84 psl. Kaina \$1.50. Šie ir kitų leidiniai yra gausiai NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsiunskant darbe valandomis arba užsakant paštą ir pridėnant čekį ar piniginę pocielą.

čios. Autobusas išvyks atgal į Čikagą 7 val. vakaro. (Pr.)

— Naujienose galima gauti Br. Bušackio "Radvilų Juodąjį". 264 psl. minkšti viršeliai, \$5.00. Persiuntimas paštu 50c.

Nauji leidiniai

Brunonas Bušackis, Radvila Juodasis, Biografija. Devenų Kultūrinio Fondo leidinys. No 1. Viršelis dail. V. Igno (mežio raizynis). Spaudė M. Mor kuno spaustuvė, Chicagoje 1977 m. Leidinys iliustruotas. De dukuotas — išvežtiems, dingusiems, pasigendamiems, prazudytiems. 263 psl.

Veikalas suskirstytas skyriais: I Mikalojaus Radvilos Juodojo jaunystė. II Mikalojaus Juodasis — kunigaikštis. III Radvila Juodasis — kancleris. IV Juodasis riteris Baltijos avangarde. V. Desperatiškai Europos pylimo statybos. Baigiamasis žodis. Radvilų genealogija. Bibliografija.

Veikalo mintį nusako autoriaus žodžiai: "Didysis Lietuvos kancleris Radvila jautė, kad Lietuva gal paskutinį kartą savo istoriją yra paaukta epochinės reikšmės europiškam uždavinui... šio savo tautinio ir europinio uždavinio supratimo šviesyje Radvila Juodasis iškyla visoj savo didybėje. Tikras Lietuvos patriotas, lenkų atžilvių separatistas ir protestantiško ekumenizmo bei federalizmo šalininkas pastangose bendradarbiauti su šiaurės kaimynais buvo didelės politinės nuojautos toli numatančių politinis genijus" (psl. 177).

Išleista knyga tenka skaityti vienu žymiausių istoriniu veikalų, parašytų pokariniame laikotarpyje, kuriame autorius visai kitoje šviesoje svarsto lietuvių tautos dramatinį lūžį, vykusį viduramžių ir naujųjų amžių sąvartyje. Autorius prisilaiko griežtai mokslinio metodo ir Radvilų Juodojo veiklą nagrinėja ne vien D. L. K. ir Lenkijos tuolaikinės istorijos rėmuose, bet tolygiai duoda Vak. Europos istorinį foną, su kuriuo artimai teko susidurti Radvilui Juodajam. Knyga gaunama sekančiu adresu, prisuntus 5 dol.: Jonas Palšis, 5718 So. Richmond St. Chicago, ILL 60629. Pr.

★ Pasakyti ties šiais laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtiniausias uždavinys. Dėl tiesos ir teisybės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavergtiems...

Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupaciją toleranti ir palikti įvairių tipų bendradarbiautojus višiškoje laisvėje. Todėl šio pasimetimo ir iliuzijų laikotarpiu Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio padvigubinti Naujienų skaitytojus.

WALTHAM WATCH COMPANY 400 SO. JEFFERSON CHICAGO EOE M/F

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

Wanted bus girl, 5 days, short hours. OLD POLONIA RESTAURANT 10 N. Clark — Chicago Phone 263-0663

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai ROUGH AMBER YELLOW OR RED \$150 per pound Call GLENN WALKER 929-3393 or 321-7751

AR JAU PASIDARĖTE SAVO TESTAMENTĄ? Tuo reikalu Jums gali daug padėti teisininko Prano Šulo parpižūrėta, "Sūduvos" išleista knyga — KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI Su legaliskomis formomis Knyga su formomis gaunama "Naujienų" administracijoje, Knygos kaina \$3. Su legaliskomis formomis — \$3.50. Užsakymus su Money orderiu siusti: "Naujienos", 1739 S. Halsted St., Chicago Ill. 60608. ruošta, teisėjo Alphonse Wells

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE 1 REAL ESTATE FOR SALE PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMAS ILGIMOS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAI DEL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į MUTUAL FEDERAL SAVINGS PETRAS KAZANAUSKAS, Prez'dentas 2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

GRAZUS BUNGALOW. 2 miegamai ir valgomasis. Arti šv. Kryžiaus ligoninės. 2 BUTŲ puikus mūrinis, į vakarus nuo California Ave. arti parko. 6 BUTŲ mūrinis, puikiai išlaikytas, Marquette Parke. 2 BUTŲ medinis — \$12,000.

SIMAITIS REALTY Notary Public Insurance, Income Tax 2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

BUDRAITIS REALTY Įvairi apdrauda — INSURANCE BUTŲ NUOMAVIMAS — parenkam nuomininkus 4243 W. 63rd St., Chicago Tel. 787-0600.

REAL ESTATE — OUT OF TOWN Nuosavybės — kitur

FLORIDA'S MACKLE BROS. INC. A famous name in Southern Building Regional Office Cameo Tower Building 7234 West North Avenue Elmwood Park, Illinois 60635 Area Code 312 771-8200 ANNA DOCHES Lithuanian Representative

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

MAINTENANCE Manufacturing Company has immediate opening for experienced Maintenance Man. Duties include maintaining systems in addition to carpentry, plastering and painting. May be required to perform janitorial work when necessary. Must pass security clearance check. Complete benefits. Close to train stations and CTA. For appointment call Person nel 454-0010. -Ext. 4295.

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

Wanted bus girl, 5 days, short hours. OLD POLONIA RESTAURANT 10 N. Clark — Chicago Phone 263-0663

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai ROUGH AMBER YELLOW OR RED \$150 per pound Call GLENN WALKER 929-3393 or 321-7751

AR JAU PASIDARĖTE SAVO TESTAMENTĄ? Tuo reikalu Jums gali daug padėti teisininko Prano Šulo parpižūrėta, "Sūduvos" išleista knyga — KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI Su legaliskomis formomis Knyga su formomis gaunama "Naujienų" administracijoje, Knygos kaina \$3. Su legaliskomis formomis — \$3.50. Užsakymus su Money orderiu siusti: "Naujienos", 1739 S. Halsted St., Chicago Ill. 60608. ruošta, teisėjo Alphonse Wells

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

Wanted bus girl, 5 days, short hours. OLD POLONIA RESTAURANT 10 N. Clark — Chicago Phone 263-0663

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai ROUGH AMBER YELLOW OR RED \$150 per pound Call GLENN WALKER 929-3393 or 321-7751

AR JAU PASIDARĖTE SAVO TESTAMENTĄ? Tuo reikalu Jums gali daug padėti teisininko Prano Šulo parpižūrėta, "Sūduvos" išleista knyga — KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI Su legaliskomis formomis Knyga su formomis gaunama "Naujienų" administracijoje, Knygos kaina \$3. Su legaliskomis formomis — \$3.50. Užsakymus su Money orderiu siusti: "Naujienos", 1739 S. Halsted St., Chicago Ill. 60608. ruošta, teisėjo Alphonse Wells

JAU LAIKAS PIRKTI

BIZNIO PREKYBAI, restoranai ar ofisai didelis patogus mūras ant plataus sklypo Marquette Parke. \$42,900 17 METŲ 6 kambarių liuksus mūro namas ir 2 auto mūro garažas. Radiant šiluma. Daug ekstra priedų, greit galima užimti. Arti bažnyčios ir parko. \$32,800.

MODERNUS 2 butų mūro namas. Dideli kambariai, švarus iš lauko ir vidaus. Marquette Parko centre. \$35,000.

GRAZUS SKLYPAS ir garažas Marquette Parke. 7 KAMBARIŲ gražus mūro, labai svarus bungalow ir 2 auto mūro garažas. Naujas šildymas, elektra. Arti Paramos. \$24,400.

VALDIS REAL ESTATE 2625 West 71st Street Tel. 737-7200 arba 737-8534

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas

ELECTROS ĮRENGIMAI, PATAISYMAI Turiu Chicago miesto leidimą, Dirbu ir užmiešiuose greit, garantuoti ir sąžiningai KLAUDIUS PUMPUTIS 4358 So. Washenaw Ave. Tel. 927-3559

DĖMESIO 62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tikrai 598 pusmeilių automobilio Liability apdraudimas pensininkams Kreipitis A. LAURAITIS 4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

A. TVERAS LAIKRODŽIAI ir BRANGENYBĖS Pardavimas ir Taisymas 2646 WEST 69th STREET Telef.: Republic 7-1941

M. ŠIMKUS Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450 Taip pat daromi vertimai, giminių škvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai

PERRY PLAZA MOTEL 1007 Park Ave., Hot Springs, Ark. Albertas ir Kastutė Rožėnai, Sav. Kambariai ir kitchenette vienetai. Spalvota TV, šildomas maudymo si baseinas, telefonas, vaikams žaidimo aikštelė. Galima rezervuoti tel. 501-623-9814.

Didžiausias kailių pasirinkimas pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje NORMANA BURŠTEINA Tel. 263-5826 (įstaigoje) ir 677-8489 (buto) 185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

BEST THINGS IN LIFE Call Frank Zapolski 1208 1/2 W. 75th St. GA 4-8654 State Farm Life Insurance Company

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI "NAUJIESE"